Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Министрнүүдэй Соведэй орган

...таблай 1921 оной ...бриин 21-һээ гарана | № 51 (14162) | 1976 оной мартын 2, вторник | Сэн 2 мүнгэн.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

БУРЯАДАЙ АССР-эй КАБАНСКЫН РАЙОНОЙ ШУБУУ ҮСХЭБЭРИЛГЫН КАБАНСКЫН СОВХОЗЫЕ «ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ТЭМДЭГ» ОРДЕНООР ШАГНАХА ТУХАЙ

Хүдөө ажахын үйлэдбэриин хүгжэлтэдэ, газар болон мал ажалай продуктнуудые үйлэдбэрилхэ ба гүрэндэ худалдаха талаар түсэбтэ юһэдэхи табан жэлэй түсэбүүдые дүүргэлгэдэ туйлаһан амжалтануудайнь түлөө **«Буряадай АССР-эй Кабанскын районой шубуу үсхэбэрилгын Кабанскын совхозые «Хүндэлэлэй Тэмдэг»** орденоор шагнаха.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ **Н. ПОДГОРНЫЙ.**

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь **М. ГЕОРГАДЗЕ.**

Москва, Кремль.
1976 оной февралиин 19.

[С]оветскэ Союзай Коммунис партиин XXV съезд тухай ИНФОРМАЦИОННО МЭДЭЭСЭЛ

[С]оветскэ Союзай Коммунис партиин XXV [съез]д февралиин 28-да Москвада, Кремль[эй] Съезднүүдэй ордон соо хүдэлмэрээ үр[гэ]лжэлүүлээ.

[Н]үхэд: Ф. А. ТАБЕЕВ — КПСС-эй Тата[рай] обкомой нэгэдэхи секретарь, В. И. КО[Н]ТОП — КПСС-эй Московско обкомой нэ[гэд]эхи секретарь, А. И. БЕЛЯКОВА — Бе[лор]уссиин Компартиин Гродненско районно [ком]итедэй нэгэдэхи секретарь, Т. Н. ХРЕН[Н]ИКОВ — СССР-эй Композиторнуудай хол[бо]онной правлениин нэгэдэхи секретарь, К. С. [ДЕ]МИРЧЯН — Армениин Компартиин ЦК-[гай] нэгэдэхи секретарь, А. В. КОВАЛЕН[К]О — КПСС-эй Оренбургын обкомой нэгэ[дэх]и секретарь КПСС-эй ЦК-гай Генераль[на] секретарь нүхэр Л. И. Брежневэй хэһэн [«К]ПСС-эй Центральна Комитедэй тоосоон, [дот]оодын болон гадаадын политикын талаар [пар]тиин бэелүүлхэ ээлжээтэ зорилгонууд» [гэһ]эн элидхэлые, Центральна шалгалтын [ком]иссиин тоосоое зүбшэн хэлсэлгэдэ ха[ба]даһан байна.

[Н]үхэд: Гастон ПЛИССОНЬЕ — Фран[циі]н Компартиин Центральна Комитедэй [Пол]итбюрогой гэшүүн, Центральна Комитедэй секретарь, Шрипад Амрит ДАНГЕ — Индиин Коммунис партиин Национальна Соведэй Түрүүлэгшэ делегадуудаар, айлшадаар халуунаар угтагдан, съездые амаршалба.

Нүхэд: П. П. ГРИШКЯВИЧУС — Литвагай Компартиин ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, А. Ф. ВАТЧЕНКО — Украинын Компартиин Днепропетровско обкомой нэгэдэхи секретарь КПСС-эй Центральна Комитедэй ба Центральна шалгалтын комиссиин тоосоото элидхэлнүүд тухай үгэ хэлээ.

Советскэ Союзай баатаршалгата Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй делегаци алдар сууда гараһан дайшалхы тугуудаа барьяад, зал руу орожо ерэнэ. Манай Эхэ оронииие хамгаалагшадые съездын делегадууд болон айлшад нэрьемэ альга ташалгаар угтаба. Стратегическэ зорилготой ракетнэ сэрэгүүдэй дивизиин командир генерал-майор С. Г. КОЧЕМАСОВТА үгэ үгтэнэ.

Совет Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй сэрэгшэдэй үмэнэһөө генерал-майор Кочемасов КПСС-эй XXV съездын делегадуудые, айлшадые амаршалаад, Ленинэй һургаал заабаринуудта үнэн СССР-эй Зэбсэгтэ Хүсэнүүд партиин шалгагдамал хүтэлбэри доро коммунизмын агууехэ хэрэгтэ саашадаашье хэлбэришэгүйгөөр алба хэн, инаг хайрата Эхэ оронойнгоо нангин хилые найдамтайгаар хамгаалха юм гэжэ Коммунис партиие, совет арадые найдуулаа. Варшавска договорто хабаатай оронуудай аха дүү арминуудтай хамта Советскэ Союзай Зэбсэгтэ Хүсэнүүд социализмын агууехэ туйлалтануудые сахин хамгаалхаар, халдан ороһон али бүхы ээрхэг түримхэйшүүлдэ шанга сохилто үгэхөөр хэзээдэ бэлэн.

Нүхэд: Ф. С. ГОРЯЧЕВ — КПСС-эй Новосибирскэ обкомой нэгэдэхи секретарь, К. Б. ДОНЕНБАЕВА — Кустанайска областиин Боровско районой «Харьковский» совхозой трактористка, М. З. ШАКИРОВ — КПСС-эй Башкирай обкомой нэгэдэхи секретарь КПСС-эй Центральна Комитедэй ба Центральна шалгалтын комиссиин тоосоото элидхэлнүүд тухай саашадаа үгэ хэлэбэ.

Удаань нүхэд: Долорес ИБАРРУРИ — Испаниин Коммунис партиин Түрүүлэгшэ, Жан-Пьер ЧИСТЕР-ЧИКАЙЯ — Конгын Ажалай партиин Центральна Комитедэй тусхай революционно штабай гэшүүн делегадуудаар, айлшадаар халуунаар угтагдан, съездые амаршалһан байна.

Коммунис ба национально-демократическа партинуудай түлөөлэгшэд, нүхэд: Али ЯТА — Мароккын Дэбжэлтын ба социализмын партиин Генеральна секретарь, Мозес ГАРОИБ — Зүүн-Урда Африкын арадай эмхиин — СВАПО (Намиби) гэдэг захиргаанай секретарь, Национальна гүйсэдхэхэ комитедэй гэшүүн, Андрес ГОНСАЛЕС — Гватемалын Ажалай партиин Центральна Комитедэй политическэ комиссиин гэшүүн, Дионисио РАМОС — Гондурасай Коммунис партиин Центральна Комитедэй Генеральна секретарь, Жак ДОРСИЛЬЕН — Гаитиин коммунистнуудай нэгэдэмэл партиин хүтэлбэриин гэшүүн, Ибрагим ЗАКАРИЯ — Суданай Коммунис партиин Центральна Комитедэй гэшүүн, Рейнальдо МАРИН — Парагвайн Коммунис партиин Центральна Комитедэй Нэгэдэхи секретарь, мүн Индонезиин, Тунисай, Филиппинын Коммунис партинуудай түлөөлэгшэд февралиин 28-да Москва хотын партийна эмхинүүдэй ба сэрэгэй һургуулинуудай эдэбхитэдэй суглаанууд дээрэ үгэ хэлэжэ, КПСС-эй XXV съездые амаршалба.

[Р]еспубликын ажалшад түрэл партиингаа дотоодын [б]олон гадаадын политикые нэгэн дуугаар һайшаана

[Ү]НДЭР БҮТЭЭСЭ [Т]ҮЙЛАХАБДИ

[КП]СС-эй XXV съездэдэ [зорюу]лагдаһан ажалшадай [...]үүд Буряадай ме[бел]ьэдэг, модо болбосо[руулгын] комбинадай цех[эй] болоо. Тус пред[приятиин] партийна органи[зациин] бюрогой гэшүүд тэдэ[ндэ] нээгээ. Тиихэдээ ком[мунистнууд ажал]айнгаа коллективэй [...] партиингаа энэ ехэ [хурал]ые ямар амжалта[тай]гаар угтажа байһан, манай областной пар[тийна] организацие съезд[тэ] түлөөлхөөр һунгагда[һан д]елегадууд тухай сугла[анд]та хоорэжэ үгэһэн.

[19]75 оной сентябриин нэ[гэндэ] дэлгэрһэн, партиин [XXV] съездэдэ зорюулагдаһан [социалис] мүрысөөндэ энер[го-за]бабарилгын цехэй кол[лектив] (начальнигынь ком[мунист] В. И. Шастин) илан [...] шалгарһан байна. Энэ [цехэй] хүдэлмэришэд съез[дэй] нээгдэхэ үдэр арбадахи [табан] жэлэй түрүүшын хоёр һарын түсэб дүүргэхэ гэһэн социалис уялга абаһан юм. Энэ уялгаяа саг соонь дүүргэһэн тухайгаа энерго-заһабарилагшад элидхэбэ.

Энэ цех соо болоһон митинг дээрэ мастер В. Ц. Базаров үгэ хэлэхэдээ, энэ амжалта хадаа саашадаа бүри һайнаар хүдэлхымнай бата үндэһэ һуури боложо үгэхэ ёһотой гэбэ. Габшагай ажалайнгаа эршые һуладхангүй 1976 оной декабриин 22-то жэлэйнгээ даабарие сүм дүүргэжэ, энергетигүүдэй үдэрые ажалай үндэр бэлэгтэйгээр угтаха зорилготой байһанаа нүхэр Базаров мэдүүлээ.

Мебельнэ 2-дохи цехэй коммунист Абдрашидовай даадаг бригада онсо шалгаржа, съездын хүндэлэлэй социалис мүрысөөндэ эрхимлэһэнэйнгээ түлөө «КПСС-эй XXV съездын нэрэмжэтэ бригада» гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртөө гэжэ эндэ болоһон митинг дээрэ баяр баясхалантайгаар мэдээсэгдэбэ. Тус цехэй партийна организациин гэшүүд станочник Н. М. Мезенцев, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутат, модошо дархан В. Н. Яньков гэгшэд съездын боложо байһан үдэрнүүдтэ үндэр бүтээсэтэйгээр ажаллажа, гансал эрхим шанартай продукци гаргахын түлөө тэмсэе гэжэ сугтаа хүдэлдэг нүхэдөө уряалба.

Модо хюроодэлгын цехэй сонхын рама хэдэг бригадые даагша, коммунист П. И. Грудинин, 1-дэхи мебельнэ цехэй хүдэлмэришэд, коммунистнууд, Ажалай Алдар Солын гурбадахи шатын орденто В. А. Кирюшина, В. Е. Кожевникова, автогаражай партийна организациин гэшүүд П. А. Дорожков, Г. И. Малых болон бусад энэ уряаень халуунаар дэмжээд, арбадахи табан жэл соо габшагай һайнаар хүдэлжэ, түсэб болон уялгануудаа болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө хүсэ шадалаа гамнангүй тэмсэхэ байһан тухайгаа нэгэн дуугаар мэдүүлбэ.

Ю. БУДАЕВ,
комбинадай парткомой секретарь.

Улаан-Үдын локомотивна депогой коллектив юһэдэхи табан жэлэй түсэбтэ даабарине нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэһэн тухайдаа партиин XXV съездэдэ элидхээ. Мүн съездын нээгдэхын урда үдэр, февралиин 23-да хоёр һарынгаа даабарие эдэнэр дүүргэбэ.

КПСС-эй XXV съездын хүндэлэлдэ зорюулагдаһан пассажирска эстафетнэ поезд Владивосток хотоһоо гаража, Москва хүрэтэр нэгэшье һаатангүй ошоо. Зүүн Сибириин түмэр замай Буряадай отделениин машинистнүүд энэ поездые тон һайнаар жолоодожо, өөрынгөө газар дээгүүр гаргаһан байна бшуу. Мүн ашаанай эстафетнэ поездые машинистнүүд В. Корытов, В. Андреев, В. Савченко, Вл. Картошов гэгшэд өөрынгөө газар дээгүүр графигһаань урид гаргаа. Эдэнэр өөһэдынгөө арьбалһан элшэ хүсөөр поезднуудые ябуулаа.

КПСС-эй XXV съезд дээрэ партиин ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй хэһэн элидхэлые түмэр замшад һонирхон уншажа, хоорондоо зүбшэн хэлсэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: КПСС-эй гэшүүн, колоннын партийна групорг, эрхим машинист Василий Иванович Горбунов (тэгэндэнь) суг хүдэлдэг нүхэдтөө Л. И. Брежневэй элидхэлые уншажа байна.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

Нүхэр Л. И. Брежнев нүхэр А. Куньялтай уулзаба

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежнев Португалиин Компартиин Генеральна секретарь нүхэр А. Куньялтай февралиин 28-да уулзажа хөөрэлдэбэ. КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гай секретарь нүхэр М. А. Суслов, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, КПСС-эй ЦК-гай секретарь нүхэр Б. Н. Пономарев уулзалгада хабаадалсаһан байна.

Үнэн зүрхэнэй оршон байдалда үнгэрһэн хөөрэлдөөнэй үедэ нүхэд Л. И. Брежнев, М. А. Суслов, Б. Н. Пономарев, А. Куньял уласхоорондын байдалай, КПСС-эй болон ПКП-гэй хоорондохи, Советскэ Союзай болон Португалиин хоорондохи харилсаанай гол шухала асуудалнуудаар һанамжануудаа хэлсэбэ.

Дотоодын ба гадаадын политикын талаар Советскэ Союзай туйлаһан амжалтануудые А. Куньял үндэрөөр сэгнээ. КПСС-эй XXV сьезд коммунизм тээшэ замда шухала шата болохо байна гэжэ тэрэ тэмдэглээ. Коммунис байгуулалтада совет арадай туйлаһан амжалтанууд капитализмын урда социализмын булюу һайн байһанай толотомо гэршэ, эрхэ сүлөөгэйнгөө, национальна бэеэ дааһан байдалайнгаа, эб найрамдалай ба социальна дэбжэлтын түлөө бүхы оронуудай ажалшадай тэмсэлэй шухала нүхэсэл болоно.

Португалидахи политическэ байдал тухай А. Куньял мэдээсээ. Хүгжэлтэ дэбжэлтын, национальна бэеэ дааһан байдалай болон демократиин замаар ороноо хүгжөөлгэдэ һаад тойбо татаха гэһэн һэдэлгэнүүдээ хархис хүсэнүүд, этэгээдүүд ургэлжэлүүлһээр гэжэ тэрэ тэмдэглээ. Португалиин арадай революционно туйлалтануудые хамгаалхын, хархис хүсэнүүдэй харата ябуулганuудта шиидхэхы харюу сохилто үгэхын, фашизмын аюулые усадхахын түлөө ороной демократическа ба түрүү үзэлтэй бүхы хүсэнүүдэй нэгэдэл бэхижүүлгын түлөө Португалиин Компарти революцида тохёолдоһон энэ хүшэр бэрхэшээлтэй үедэ тэмсэжэ байнхай.

Португалидахи байдалай хүгжэлтын хойноһоо Советскэ Союзда һуларшагүй анхаралтайгаар адаглажа байна гээд нүхэр Л. И. Брежнев тэмдэглээ. Португалиин Компартн ба Португалиин демокрадуудтай аха дүү ёһоной һанал нэгэтэй, гүнзэгы сэдьхэлһээ дуратай байһанаа совет коммунистнууд, манай ороной бүхы ажалшад мэдүүлнэ.

Эб найрамдалта программа бодото дээрэнь залан сэхээр бэелүүлдэг, Хельсинкидэхи зүблөөнэй түгэсхэлэй актда үнэн Советскэ Союз Португалиин Республикын Президент К. Гомешой албанай хэрэгээр СССР-тэ ерээд байха үедэ үгэеэ ойлголсоһоной үндэһөөр шэнэ Португалитай али бүхы харилсаагаа саашадань хүгжөөхэ юм.

Анголын бэеэ дааһан байдалтай болоһон тухай соносхолго, МПЛА-гай хүтэлбэри доро Анголын Арадай Республикые байгуулга Анголын арадай, Португалиин демократическа хүсэнүүдэй ехэ илалта болоно гэжэ уулзалгын үедэ тэмдэглэгдээ.

Сүлөөтэ демократическа Португалиин түлөө Португалиин ажалшадай тэмсэлтэй интернациональна һанал нэгэтэй байһанайнь түлөө Советскэ Союзай арадуудта, КПСС-тэ ПКП-гэй Генеральна секретарь Португалиин коммунистнуудай үмэнэһөө гүнзэгы сэдьхэлһээ баяр баясхалан хүргэжэ байһыень мэдүүлээ.

Марксизм - ленинизмын, пролетарска интернационализмын һургаалай үндэһэ һуури дээрэ хоёр партиин хоорондохи эбдэршэгүй хани барисаае саашадаашье бэхижүүлхые хүсэжэ байһанаа КПСС-эй ба ПКП-гэй хүтэлбэрилэгшэд мэдүүлбэ.

(ТАСС).

[Ш]ЭНЭ УЯЛГАНУУД АБТАНА

[Сэл]энгын аймагай Галуута-Нуу[рай] шахтын нүүрһэшэд, инженер[нүүд,] технигүүд, алба хаагшадай [митинг] һаяхан болобо. Шахтын [парт]комой секретарь Г. Г. Горба[тенк]о Эхэ оронаймнай ниислэл — [Моск]ва хотодо боложо байгаа ту[рэл] партиингаа XXV съездын хү[дэлм]эри тухай, коллективэйнгээ [съез]дын хүндэлэлдэ абаһан уялгын ямараар дүүргэгдэһэн тушаа мэдээсэл хээ.

— Би үнгэрһэн юһэдэхи табан жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэһэн байгааб. КПСС-эй XXV съездын хүндэлэлэй ажалай вахтада жагсаад байхадаа, арбадахи табан жэлэй түсэбые хоёр жэл хахадай туршада дүүргэхэ гэһэн шэнэ, дээшэлүүлэгдэһэн уялга абанаб, — гэбэ шахтын электро-механическа мастерскойн түрүү слесарь, КПСС-эй гэшүүн В. Г. Калистратов.

Проходчигуудай бригадир Н. М. Ержин КПСС-эй XXV съездын хүндэлэлэй ажалай вахтада жагсаһан бригадынгаа туйлаһан амжалта тухай мэдээсэбэ. Тус бригада съездын нээгдэтэр хоёр һарын түсэб дүүргэхэбди гэһэн уялга абаһан юм. Тэдэнэр хэлэһэн үгэдөө хүрэжэ, энэ уялгаяа арбан үдэрөөр урид дүүргэһэн байгаа. Нүхэр Ержин саашань үгэ хэлэхэдээ, слесарь В. Калистратовай дурадхалые һайшаан дэмжэжэ, арбадахи табан жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө социалис мүрысөө үргэноор дэлгэрүүлэе гэжэ нүхэдөө уряалһан байна.

Партиин XXV съездын хүдэлмэрээ эхилһэндэ зорюулагдаһан олон тоото ажалшадай хабаадалгатай митингнүүд Сэлэнгын аймагай Сэлэнгын, Химнын, Кировэй нэрэмжэтэ совхозуудта үнгэргэгдэбэ.

Мүн эдэ үдэрнүүдтэ аймагай хүтэлбэрилэгшэд, КПСС-эй райкомой штатнабэшэ лекторнүүд аймагай колхоз, совхозуудта, промышленна предприяти, барилганууд дээрэ эльгээгдэбэ. Эдэнэр колхоз, совхозуудай агитаторнууд, пропагандистнууд, политинформаторнуудтай суг съездын хүдэлмэридэ зорюулагдаһан митинг, суглаа эмхидхэхэ, үнгэргэхэ юм.

Б. ШИРЕТОРОВ.

[...]АНГЫНЬ БАРЮУЛАГДАБА

[...] оной арадай ажахын [...] болзорһоонь урид [...]ын ба түсэбтэ юһэдэ[хи табан] жэлые амжалтатай[гаар дүү]ргэхэхын түлөө бүхэ[рүүлһэн] социалис мүрысөөндэ [туйлаһан амжалтын]һь түлөө Зэдын ай[магай] Ленинэй орденто [...]ай совхоздо КПСС-эй [ЦК-г]ай, СССР-эй Министр[нүүдэй] Соведэй, ВЦСПС-эй [ба В]ЛКСМ-эй ЦК-гай «Ту[руушын] табан жэлдэ ажалай [...]бьлагай түлөө» гэһэн [...], КПСС-эй ЦК-гай, [ССС]Р-эй Министрнүүдэй Со[ведэй], ВЦСПС-эй ба ВЛКСМ-[эй Ц]К-гай дамжуулгын Улаан [тугаар ша]гнагдоһон. СССР-эй [...] дахи Бүхэсоюзна хүн[дэлэлэй] самбарта энэ ажа[хые н]эрэ бэшэгдэхэ болоһон [...].

Мэнэ һая энэ ажахын түб һууринда хэдэн зуун хүнүүдэй хабаадалгатай митинг зарлагдаба. Эндэ КПСС-эй обкомой секретарь нүхэр В. Ф. Лысов КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэн Соведэй, ВЦСПС-эй ба ВЛКСМ-эй ЦК-гай дамжуулгын Улаан тугые совхозой хүтэлбэрилэгшэдтэ баяр баясхалангай оршон байдалда барюулба.

Энэ митинг дээрэ республикын суута луговодуудай нэгэн Ф. Ф. Чекомазов, Нугын МТФ-е даагша П. П. Линейцева, 1975 оной республикын чемпион суута комбайнер Н. Ц. Гармажапов, ахалагша хонишон, Социалис Ажалай Герой Г. Л. Рабдаев гэгшэд харюугай үгэ хэлэһэн байна. Тиихэ зуураа арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ бүри ехэ амжалта туйлаха арга боломжотой байһанаа элирхэйлээ.

Митинг дээрэ 1976 ондо бэелүүлхэ дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялга нэгэн дуугаар абтаа. Тэрэнэй ёһоор энэ совхозой коллектив гүрэндөө 1820 центнер нооһо, 6000 центнер мяха, 5000 центнер һү, 30.000 центнер ороохо худалдаха юм. Зуун эхэ хонин бүхэнһөө 105 хурьга, зуун үнеэн бүхэнһөө 100 тугал түлжүүлхэ, хонин бүхэнһөө 4 килограмм нооһо хайшалха, гүрэндэ тушаагдаһан хониной толгой бүриин шэгнүүрые 40 килограммда хүргэхэ, үнеэн бүрһөө дунда зэргээр 2600 килограммһаа бага бэшэ һү һааха уялгануудые нэгэн дуугаар абаа.

Д. АЮШЕЕВ,
манай корр.

СЭДЬХЭЛ ХӨДЭЛГЭМЭ ҮГЭНҮҮД

Партиин XXV съездын хүдэлмэреэр бидэнэр бултадаа һонирхожо байнабди. Ажалһаа сүлөөтэй сагтаа КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй элидхэлые шагнаабди, съездһээ хэгдэһэн дамжуулга хараабди.

Бидэнэр коммунис партиин дотоодын болон гадаадын политикые үнэн зүрхэнһөө һайшаанабди. Энэ политика совет арадай хүсэл эрмэлзэлтэй тааралдана, дэлхэй дээрэ эб найрамдал хангаха хэрэгтэ нүлөөлнэ.

Арбадахи табан жэлдэ ороноймнай экономико улам саашаа хүгжөөхэ асари ехэ зорилгонууд партиин съезд дээрэ баталан абтахань. Манай предприятиин коллектив бүхы совет арад мэтэ нүхэр Л. И. Брежневэй элидхэлые сэдьхэлээ ханан шагнаа, уншаа. Гүн удхатай үгэнүүд. Оромнай коммунизм байгуулха замаараа урагшаа дабшаха байна.

Совет арадай байдал һуудал улам һайжарха. Бидэнэй культурна, ажаһуудалай эрилтэ хангаха талаар ехэ юумэн хэгдэхэ байна. Эдэ бүгэдэ бидэнэрые баясуулна, омогорхуулна.

Манай 2-дохи ГАП-ай жолоошод арадай ажахын элдэб ашаа шэрэнэ. Бүри ехэ ашаа шэрэхэ арга боломжотой, хүсэ шадалтайбди. Мүнөө прицеп хэрэглэжэ, автопоезднуудые жолоодонобди. Харин авто-харгын саг соогоо һайнаар заһабарилагдадаггүй, шэнэ харгынуудай удаанаар баригдадаг, мүн ашаа тээхэ, буулгаха хүдэлмэриин оньһожоруулагдаагүй ушарһаа ажалдамнай бага бэшэ һаад ушаруулагдана гэжэ мэдээжэ.

Эдэ дутагдал арбадахи табан жэлдэ усадхагдаха бэзэ. Минии даадаг бригада январь, февраль һарануудай даабари 121 процент дүүргээ.

В. ГЛАЗУНОВ,
2-дохи ГАП-ай жолоошодой бригадые даагша.
Улаан-Үдэ.

Партиин XXV съездэ КПСС-эй ЦК-гай тоосоото элидхэл хэблэгдэбэ

1976 оной февралиин 24-дэ Кремльдэхи Съезднүүдэй ордон соо КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневэй хэһэн «КПСС-эй Центральна Комитедэй тоосоон, дотоодын болон гадаадын политикын талаар партиин бэелүүлхэ ээлжээтэ зорилгонууд» гэһэн элидхэлые Политическэ литературын хэблэл тусхай брошюра болгон, барлажа гаргаба.

Брошюра олон хэһэгээр хэблэгдээ.

(ТАСС).

КПСС-эй XXV съезд дээрэ Л. И. Брежневэй хэһэн элидхэл хэблэгдээ

ВАРШАВА. (ТАСС). КПСС-эй XXV съезд дээрэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй хэһэн «КПСС-эй Центральна Комитедэй тоосоон, дотоодын болон гадаадын политикын талаар партиин бэелүүлхэ ээлжээтэ зорилгонууд» гэһэн элидхэл эндэ поляк хэлэн дээрэ брошюра болгогдон хэблэгдэбэ.

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН XXV СЪЕЗД

СЪЕЗДЫН ХҮДЭЛМЭРИ ТУХАЙ МЭДЭЭСЭЛ

Орон доторхи партийна организацинуудые түлөөлhэн таба мянга шахуу делегадуудай, мүн 96 гүрэнэй зуу гаран коммунис, хүдэлмэришэдэй, национально-демократическа ба социалис партинуудай түлөөлэгшэдэй хабаадажа байгаа КПСС-эй XXV съезд Москвада хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлhээр.

КПСС-эй Центральна Комитедэй тоосоое, КПСС-эй Центральна шалгалтын комиссиин элидхэлые делегадууд тодорхой дэлгэрэнгыгээр, ехэ hонирхолой ба харюусалгын мэдэрэлтэйгээр зүбшэн хэлсэжэ байна.

КПСС-эй XXV съезд бүхэдэлхэйн-түүхэтэ удха шанартай хуралдаан болобо. Кремльдэ боложо байhан бүхы юумэн манай орон дотор, мүн хилын саана ехэ hонирхол үүсхэнэ. Нүхэр Л. И. Брежневэй элидхэлэй бодомжонууд ба тобшололнууд делегадуудай зүгhөө нэгэн hаналтайгаар hайшаагдан дэмжэгдэнэ. Эдэнэр зохёон байгуулхы хүдэлмэриин асари ехэ түсэбүүдые, амгалан байдалай программа сэхэ шууд бэелүүлжэ байгаа партиингаа гадаадын политикые үнэн зүрхэнhөө hайшаана.

Айлшадай үгэ хэлэхэдэнь, съезд тон халуунаар угтана. Хилын саанахи партинуудай түлөөлэгшэд КПСС-эй ажал ябуулгын угаа ехэ удха шанартайе тэмдэглэнэд. Хараалагдаhан түсэбүүдэй бэелүүлэгдэhэнэй үндэhөөр коммунизмын материально-техническэ үндэhэ hуури байгуулха хэрэгтэ Советскэ Союз ехэ алхам хээ гэжэ тэдэнэр тусхайлан тэмдэглэнэ.

Ставрополиин хизаарай Сотниковско дунда hургуулиин hуралсалай талые даагша нүхэр **О. К. Гуцева** февралиин 27-ной үдэшын заседани дээрэ үгэ хэлэхэдээ, ленинскэ партиин XXV съездын делегат болохо ехэ зол хубида хүртэhэндөө хизааргүй баяртайб. Нүхэр Леонид Ильич Брежневэй хэлэhэн тодо хурса, удха түгэс элидхэл, партиин болон арадай зохёон байгуулхы асари ехэ ажал ябуулгые бүхы талаарнь элирхэйлэн харуулhан элидхэл бидэнэр бүгэдэндэ мартагдашагүй баяр, hонирхол үүсхээ гэбэ.

КПСС-эй түүхэтэ XXV съездын заседани бүхэн, тэрэнэй хүдэлмэриин үдэр бүхэн партиин ба арадай бата нэгэдэлэй, агууехэ Ленинэй захяа заабаринуудта, пролетарска интернационализмын тугта эдэнэй үнэн байдагай гайхамшаг жэшээ болоно гэжэ КПСС-эй Горьковско обкомой нэгэдэхи секретарь нүхэр **Ю. Н. Христораднов** хэлээ.

Ажахын байгуулалтын асуудалнуудта делегат ехэ анхарал хандуулаа. Областиин промышленность үнгэрэгшэ табан жэлэй туршада 700 миллион үлүүтэй тухэригэй продукци түсэбhөө гадуур худалдаhан байна. Үйлэдбэрилгын ургалтын 90 гаран процентнь ажалай бүтээсэ дээшэлүүлhэнэй үндэhөөр туйлагдаа. Гурбан зуу гаран янзын эдлэл хэрэгсэлнүүд эрхим шанарай тэмдэгтэйгээр бүтээгдэн гаргагдана гэжэ тэрэ мэдээсэбэ.

КПСС-эй XXIV съездhээ хойшо үнгэрhэн жэлнүүд партиин ба ороной түүхэдэ онсо hуури эзэлнэ. Энэ үе ссо совет общественын ажабайдалай бүхы hалбаринуудта нилээд ехэ амжалтанууд туйлагдаа. Эдэмнай партиин үүргын улам дээшэлhэн, олониитэтэй тэрэнэй холбоо барисаанай бэхижэhэн, арадай ажахые партийна хүтэлбэрээр хангалгын улам hайжарhан жэлнүүд байгаа гэжэ В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ Магнитогорско металлургическа комбинадан директор нүхэр **Д. П. Галкин** хэлэбэ.

Тиигээд тон ехэ хубилалтануудай болоhон hалбариин — хара металлургиин хүгжэлтэ тухай делегат тодорхойгоор хөөрөө.

КПСС-эй Приморско крайкомой нэгэдэхи секретарь нүхэр **В. П. Ломакин** үгэ хэлэхэдээ, үнгэрэгшэ табан жэлэй туршада манай ороной али тухай ехэ алхам хэhыень Центральна Комитедэй тоосоото элидхэл эли тодоор гэршэлнэ гэбэ.

Совет Примориин ажалай hудаhанууд бүхы оронойнгоо хамтын дабшасатай жэгдэ тэгшээр сохилно. Манай хизаар мүнөө социалис экономикын томо газарнуудай нэгэн болонхой. Алас-Дурнын промышленна ба хүдөө ажахын үйлэдбэриин гурбанай нэгэ хуби шахуунь энэ хизаарай хубида хүртэнэ, барилгын ба загаhанай промышленностиин материально-техническэ үндэhэ hуури саашадаа улам бэхижэнэ байна гэжэ тэрэ мэдүүлээ.

Италиин Коммунис партиин генеральна секретарь нүхэр **Э. Берлингуэр**, Чилиин Коммунис партиин ЦК-гай Политическэ комиссиин ба Секретариадай гэшүүн нүхэр **А. Соррилья**, Урда Вьетнамые сүлөөлhэн Национальна фронтын ЦК-гай гэшүүн, РЮВ-эй Саг зуурын революционно правительствын гадаадын хэрэгүүдэй министр нүхэр **Нгуен Тхи Бинь** гэгшэд делегадуудай ба айлшадай зүгhөө халуунаар угтагдан, съездые амаршалба.

КПСС-эй XXV съезд февралиин 28-най үглөөнэй 10 часта Кремльдэхи Съезднүүдэй ордон дотор хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлээ.

Түрүүлэгшээр hууhан КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, Украинын Компартиин ЦК-гай нэгэдэхи секретарь нүхэр **В. В. Щербицкий** КПСС-эй Татарай обкомой нэгэдэхи секретарь нүхэр **Ф. А. Табеевтэ** үгэ үгэбэ.

КПСС-эй ЦК-гай зүгhөө саг үргэлжын анхаралай хандуулагдадаг, ехэ туhаламжын үзүүлэгдэдэг байhанай ашаар манай республика дотор промышленна нэгэдхэмэл томо барилганууд бүтээгдээ. Татарай ажалшад промышленна продукци худалдалгын хэмжээнэй талаар табан жэлэй түсэбэй даабаринуудые амжалтатайгаар дүүргэнхэй. Мал ажалай продукци гүрэндэ худалдалгын хэмжээн нилээд ехээр нэмэhэн байна.

Шэнэ тухэлэй олон продукци орондоо үгэдэг машина бүтээлгэ хурдан түргэнөөр хүгжөөгдөө. Нефтиин промышленностиин хүсэн түгэлдэрөөр хүгжэhэнэй үндэhөөр промышленностиин ... дэлисэтэй нефтехимическэ ба шинын hалбаринууд, энергетикэ бии болоhон байна гэжэ делегат мэдээсэбэ.

Юhэдэхи табан жэлэй үедэхи бүгэдэ арадай барилгын — Набережные Челныдэхи Камска автомобильна ехэ барилгын амжалтатайгаар бүтээгдэжэ байhаниинь — республикын ажалшадай ажалай гайхамшаг туйлалтануудай нэгэн мүн. Нүхэр Ф. А. Табеев съездын урда тээхи социалис мүрысөөнэй үеэр туйлагдаhан ажалай ехэ илалта тухай: эндэхи бүлэг барилгын гол конвейерэй хүдэлжэ эхилhэн тухай съезддэ, КПСС-эй Центральна Комитедтэ, Советскэ правительствада тус предприятиин барилгашадай ба хүдэлмэрилэгшэдэй үмэнэhөө элидхээ. Эндэhээ «КамАЗ» гэжэ маркатай гүрүүшын автомобильнууд гараба.

Партиин Московско областной комитедэй нэгэдэхи секретарь нүхэр **В. И. Конотоп** Москва шадархи нютагуудай экономикын түсэбэй ёhоор, жэгдэ hайнаар хүгжэжэ байhан тухай мэдээсээ. Областиин промышленность табан жэлэйнгээ түсэбые болзорhоо урид дүүргэhэн байгаа. Продукциин ургалта гол түлэб ажалай бүтээсэ дээшэлүүлhэнэй үндэhөөр туйлагдаа гэжэ тэрэ мэдээсэбэ.

Тоосоото элидхэл дотор хэлэгдэhэн бүтээгдэн гаргагдадаг продукциие техническэ талаарнь саг үргэлжэ hайжаруулха, тэдэнэй шэнэдхэгдэсые экономическа талаараа шухала гэжэ тоолодог коллективүүдэй хараалhан хэдэн олон хэмжээнүүдые тодорхойлхо шухала тухай дурадхалые бүрин дэмжэнэбди гэбэ.

Ленинскэ партиин гэшүүн, тэрэнэй кадрова хүдэлмэрилэгшэ ба тэмсэлшэнь байха гээшэ асари ехэ зол хуби болоно гэжэ Белоруссиин Компартиин Гродненско райкомой нэгэдэхи секретарь нүхэр **А. И. Белякова** хэлэнэ. Хүдөөгэй райкомуудай секретарьнууд совхоздо, колхоздо ошонгүйгөөр, тоог гү, али фермэ дээгүүр ябангүйгөөр, хүнүүдтэй үнэн зүрхэнhөө хөөрэлдэнгүйгөөр нэгэшье недели, нэгэшье үдэр байжа шадахагүй гэжэ нүхэр Л. И. Брежневэй хэлэhэн үнэн зүб, халуун үгэнүүдые партиин хүдөөгэй райкомуудай секретарьнар ходоодоо hанажа ябадаг. Партиин хүдөө нютагуудтахи элшэн түлөөлэгшэд байhан бидэнэр XXV съездын шиидхэбэринүүдые бодото дээрэнь бэелүүлхын түлэ шухала бүхы юумэ хэхэбди гэжэ Таниие, Леонид Ильич, КПСС-эй Центральна Комитедые, Политбюроё найдуулнабди.

СССР-эй Композиторнуудай холбооной правлениин нэгэдэхи секретарь нүхэр **Т. Н. Хренников** үгэ хэлэхэдээ, партиин XXV съезд дээрэ КПСС-эй Центральна Комитедэй хэhэн тоосоото элидхэлые марксистско-ленинскэ оюун бодолой хүгжэлтын шэнэ шата болоhон үнэхөөр түүхэтэ документ мүн гэжэ нэрлэбэ. Соёл болон искусствын хүгжэлтэ тушаа элидхэл дотор горитойгоор хэлэгдэhые тэмдэглээд, композитор иигэжэ мэдүүлээ: совет уран hайханай зохёол бүтээлэй hүүлэй үеын туйлалтануудай, манай олон үндэhэ яhатанай социалис соёл hалбаруулха хэрэгтэ партиин зүгhөө саг үргэлжын анхарал болон оролдолгын табигдадаг ябадалтан нягта холбоотой туйлалтануудай hайнаар сэгнэгдэhэн ушар бидэниие, искусствын ажал ябуулагшадые урмашуулан зоригжуулна гэбэ.

Армениин Компартиин ЦК-гай нэгэдэхи секретарь нүхэр **К. С. Демирчян** юhэдэхи табан жэлэй туршада Армениин ажалшадай туйлаhан амжалтанууд тушаа тодорхойгоор дурдаад, республика доторхи ажахын ба соёлой байгуулалтые хүтэлбэрилхэ хэрэгтэ тохёолдоhон дутуу дундануудые тодорхойлон тайлбарилба, тэдэниие усадхан зайсуулха арганууд тухай хэлэбэ.

Нүхэр К. С. Демирчян КПСС-эй национальна политикын асуудалнууд тушаа, марксистско-ленинскэ hургаалые шууд сахин бэелүүлхын түлөө партиин тэмсэл тушаа тогтон хэлээ. Бодото байдалhаа харахада, ленинизмhээ хадууралга оппортунизмын намаг худар зайлашагүй оруулдаг, империализмын байдалые бэхижүүлдэг байна. Мүнөө сагай империализмын эгээн хархис муухай хүсэнүүдтэй нүхэсэhэн маоистнуудай политика дурдагдаhан ушарые баталан гэршэлнэ гэбэ.

Партиин XXIV съездын тодорхойлон хараалhан амгалан байдалай программа мүнөө сагай шухалын шухала документ болонхой. Энээниие бэелүүлгэ уласхоорондын оршом соо Коммунис партиин ба Совет гүрэнэй нэрэ хүндые бүри ехээр бэхижүүлээ, — гэжэ КПСС-эй Оренбургын обкомой нэгэдэхи секретарь нүхэр **А. В. Коваленко** тусхайлан тэмдэглээ.

Литвагай Компартиин ЦК-гай нэгэдэхи секретарь нүхэр **П. П. Гришкявичус** трибунада гараба. Манай партиин бүхы эмхинүүдтэхи үдэр бүриин ажабайдалай, ажал ябуулгын гурим болоhон ушарнууд: ажал хэрэгээ бүтээмжэтэй зохидоор эрхилдэг ябадал, ёhотой хамтын хүтэлбэри, хүдэлмэрилэгшэдтэ хүндэтэйгөөр, ... гэлтэтэйгээр хандалгые ленинскэ ёhоной залан сэхэ эрилтэтэй таарууладаг ушар бүхы совет общественын хүгжэлтэдэ аша түгэсөөр нүлөөлнэ.

Ажахынууд хоорондын хамжаануудые эмхидхэhэнэй үндэhөөр үйлэдбэрээ томоддхохо ба тусхай мэргэжэлтэй болгохо зорилго бэелүүлэн, хүдөө ажахыгаа хүгжөөхэ хэрэгтэ партийна организацинууд гол анхаралаа хандуулна гэбэ.

Партиин Днепропетровско обкомой нэгэдэхи секретарь нүхэр **А. Ф. Ватченко** иигэжэ хэлээ:

— Үнгэрэгшэ табан жэл манай областиин ажалшадта, тэрэшэлэн бүхы совет хүнүүдтэ, зохёон байгуулхы габшагай ажалай үе байгаа. Эрдэм, техникэ хүгжөөhэнэй үндэhөөр металлурги, энергетикэ, хими, машина бүтээлгэ, транспорт ба бусад hалбаринууд амжалтатайгаар хүгжөөгдэhэн байна.

Гэхэ зуура, дутуу дундануудай үшөөл бии байhые областиин коммунистнууд мартанагүй. Үнгэрэгшэ табан жэлэй үедэ үйлэдбэриин зарим коллективүүд түсэбүүд болон уялгануудаа дүүргээгүй. Үйлэдбэри хүгжөөхэ доторой нөөсэ арга боломжонууд хүсэд хэрэглэгдээгүй байгаа.

СССР-эй Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй делегаци дайшалхы тугуудаа намилзуулан, зал дотор орожо ерэбэ. Эхэ оронойнгоо алдарта хамгаалагшадые делегадууд болон айлшад нэрьемэ, удаан альга ташалгаар угтаа. Стратегическэ шэглэлтэй ракетнэ сэрэгүүдэй дивизиин командир, генерал-майор **С. Г. Кочемасов** солдадууд болон матросуудай, сержантнууд ба офицернүүдэй, генералнууд болон адмиралнуудай, Совет Армиин ба Флодой бүхы сэрэгшэдэй үмэнэhөө партиин XXV съездые амаршалба. Совет Зэбсэгтэ Хүсэнүүд коммунизмын агууехэ хэрэгтэ саашадаа баhал үнэн сэхээр алба хэхэ, совет арадай амгалан тайбан ажалые найдамтайгаар сахин хамгаалха, Эхэ оронойнгоо наангин хилэнүүдые хамгаалха тухай ямаршье захиралта дүүргэхээр түгэс бэлэн байха гэжэ Коммунис партияа Совет Армиин, Далайн-Сэрэгэй Флодой бүхы сэрэгшэдэй үмэнэhөө найдуулба.

КПСС-эй Новосибирскэ обкомой нэгэдэхи секретарь нүхэр **Ф. С. Горячев** хүдөө ажахын хүгжэлтэ тухай хэлэхэ зуураа, Барабинска талын газар ашаглаха арга боломжонуудые шэнжэлхэ дурадхал оруулаа. Тэрэнэй hанамжын ёhоор, нимэ шэнжэлгэ орооhо таряа, мяха, hү хэдэн зуугаад мянган тонноор нэмэжэ абаха арга олгохо байна. Энэ талын хойто хубида нефтиин ехэ нөөсэ олдонхой. Саашадаа промышленна бүлэг үйлэдбэринүүд тогтоогдохо. Хүн зон олоор нэмэхэ болоно. Тиимэhээ Барабинска талые ашаглалга гүрэн түрын ехэ удха шанартай хэрэг болоно гэжэ обкомой секретарь мэдүүлбэ.

Тэрэшэлэн Кустанайска областиин «Харьковский» гэжэ совхозой тракторист нүхэр **К. Б. Доненбаева**, КПСС-эй Башкирай обкомой нэгэдэхи секретарь нүхэр **М. З. Шакиров** гэгшэд үгэ хэлээ.

Францин Коммунис партиин ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, ЦК-гай секретарь нүхэр **Г. Плиссонье**, Индиин Коммунис партиин Национальна соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр **Ш. А. Данге**, Испаниин Коммунис партиин Түрүүлэгшэ нүхэр **Д. Ибаррури**, Конгын Ажалай партиин ЦК-гай Тусхай революционно штабай гэшүүн нүхэр **Ж-П. Чистер-Чикайя** гэгшэд делегадуудай, айлшадан зүгhөө халуунаар угтагдан, съезддэ амаршалгануудтайгаар хандаба.

* * *

Нүхэр Л. И. Брежневэй элидхэл тушаа — КПСС-эй Центральна Комитедэй тоосоон ба дотоодын болон гадаадын политикын талаар партиин шиидхэхэ ээлжээтэ зорилгонууд тушаа XXV съездын баталан абаха тогтоолой проект бэлдэхэ комиссиие делегадууд нэгэн hаналтайгаар hунгаа. Энэ комисси нүхэр Л. И. Брежнев түрүүлэгшэтэйгээр, 110 хүнhөө бүридүүлэгдэн hунгагдаба.

КПСС-эй XXV съезд мартын 1-дэ хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлбэ.

(ТАСС).

МОСКВА. КПСС-эй XXV съезд. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Советскэ Союзай хоёр дахин Герой, СССР-эй летчик-космонавт А. В. Филипченко Воронежско областьhоо ерэhэн съездын делегадуудай дунда.

ТАСС-ай фотохронико.

АЖАЛАЙ ЭРХИМ ТҮРҮҮШҮҮЛ

Хүндэлэлэй бүхэсоюзна самбар баяр ёhололой оршон байдалда нээгдэбэ

СССР-эй Арадай ажахын туйлалтануудые харуулдаг выставкын дэргэдэ нээгдэгшэ Хүндэлэлэй бүхэсоюзна самбар — ороной түрүү коллективүүдэй ажалай шэн габьяагай гэршэ тэмдэг болоно. «Юhэдэхи табан жэлэй үедэ ажалай шэн габьяа гаргаhанай түлөө» гэhэн дурасхаалта тэмдэгүүдээр, КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй ба ВЛКСМ-эй ЦК-гай дамжуулгын Улаан тугуудаар шагнагдаhан предприятинуудай, үйлэдбэриин нэгэдэлнүүдэй, колхозуудай, совхозуудай, барилгануудай, эрдэм-шэнжэлэлгын ба бусад эмхинүүдэй хэдэн зуун коллективүүд энэ самбарта бэшэгдэнхэй. Эдэ коллективүүд юhэдэхи табанжэлэй түсэб дүүргэхэ, үйлэдбэриин ашаг үрэ, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ, продукциин шанар hайжаруулха хэрэгтэ эгээн hайн үрэ дүнгүүдые туйлаhанай түлөө нимэ шагналда хүртэбэ.

Хүндэлэлэй бүхэсоюзна самбар февралиин 29-дэ баяр ёhололой оршон байдалда нээгдээ. КПСС-эй XXV съездын делегадууд — Ажалай шэн габьяагай дурасхаалта тэмдэгүүдээр шагнагдаhан коллективүүдэй, партийна, Соведүүдэй ба ниитын эмхинүүдэй түлөөлэгшэд, эрдэм болон техникын ажал ябуулагшад СССР-эй ВДНХ-гай Промышленностиин талмай дээрэ сугларба.

Нүхэд В. В. Гришиниие, А. П. Кириленкые, Ф. Д. Кулаковые, М. С. Соломенцевые, В. И. Долгихые эндэ сугларагшад халуунаар угтаа. Тэрэшэлэн СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо Б. Н. Новиков, ВЛКСМ-эй ЦК-гай нэгэдэхи секретарь Е. М. Тяжельников, хэдэ хэдэн союзна республикануудай компартинуудай ЦК-гай секретарьнууд, СССР-эй министрнүүд, үйлэдбэриин түрүүшүүл трибунада гараба.

Хүндэлэлэй бүхэсоюзна самбар нээлгэдэ зорюулагдаhан митингые ВЦСПС-эй секретарь В. И. Прохоров нээгээ.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гай секретарь А. П. Кириленкэдэ үгэ үгтэбэ.

Хүндэтэ нүхэдүүд!

Нүхэр А. П. КИРИЛЕНКЫН хэлэhэн үгэhөө

Манай агуу Коммунис партиин түүхэтэ XXV съездhээ эшэ үндэтэй ниитын ба политическэ угаа ехэ дэбжэлтын оршон байдалда уулзалгамнай үнгэржэ байна. Энэ митингдэ хабаадалга бидэнэр бүгэдэндэ аятай байба гээд hананаб. Мүнөөдэр эндэ, ВДНХ-гай дэргэдэ Хүндэлэлэй бүхэсоюзна самбар нээгдэхэнь. Энэ самбарта бэшэхэдээ, манай социалис Эхэ ороной үмэнэ ажалай онсо гайхамшаг габьяануудые туйлаhыень бүгэдэ арадай зүгhөө мэдэрhэн ябадал болоно.

Юhэдэхи табан жэлэй даабаринуудые дүүргэлгын талаар гайхамшаг үрэ дүнгүүдые туйлаhан, 1975 онойнгоо түсэбые болзорhоо урид дүүргэhэн 750 коллектив нимэ нэрэ хүндэдэ түрүүлэн хүртэбэ. Эдэ хэд бэ гэхэдэ, ажалан баатаршалга ба шэн габьяагай жэшээ харуулhан эрхимэй эрхимүүд, эгээн гайхамашаг хүнүүд болоно.

Тэдэ алдарта коллективүүдэй, бүхы союзна республикануудай элшэн түлөөлэгшэд, манай ниислэл — Москвагай ажалшад эндэ, митинг дээрэ сугларaад байна.

Габшагай ажалайнь түлөө ехэ баяр баясхалан, үнэн зүрхэнэй амаршалга социалис мүрысөөгөөр илаhан коллективүүдтэ хүргэхэ, коммунизмын илан мандалгын аша туhада шэнэ амжалтануудые туйлахыень хүсэхэ гэhэн партиин Центральна Комитедэй, нүхэр Л. И. Брежневэй даалгабариие сэдьхэлээ ехээр ханалгын мэдэрэлтэйгээр дүүргэнэб.

Нүхэдүүд! Коммунис байгуулалтын шэнэ шата бологшо, съездын, манай партиин XXV съездын үргэлжэлжэ байгаа үдэрнүүдтэ Хүндэлэлэй бүхэсоюзна самбарай баяр ёhололой оршон байдалда нээгдэhэниинь ехэ дэмбэрэлтэй.

Хүндэлэлэй бүхэсоюзна самбарые нээлгэ — үйлэдбэриин ашаг үрэ ба хүдэлмэриин шанар улам дээшэлүүлхэ хэрэгтэ, эрдэм болон техникын дэбжэлтэдэ, оронойнгоо экономическа хүсэ шадалые улам арьбадхалгада тон шухала хубитые оруулжа байгаа түрүү коллективүүдые хизааргүй ехээр хүндэлжэ, тэдээндэ баяр баясхалан хүргэжэ байhанай шэнэ гэршэ болоно.

Хүндэлэлэй энэ самбарта промышленностиин, транспортын ба барилгануудай эрхим коллективүүд бэшэгдэнэ.

Хүндэлэлэй энэ самбарта бэшэгдэгшэдэй дунда түрүү колхозууд ба совхозууд бии.

Хүндэлэлэй энэ самбарта мүнөө сагай эрдэм, техникые хүгжөөхэ хэрэгтэ шэнэ зам гаргаhан научна коллективүүд бэшэгдэнхэй.

Бүхы союзна республикануудhаа зуургалагдаhан коллективүүдэй Хүндэлэлэй самбарта бэшэгдэhэниинь, тиихэтээ хамта тэдэнэй олон үндэhэ яhатанай коллективүүд байhаниинь ехэ ушар удхатай.

Тобшолон хэлэбэл, эдэ бүгэдэ хадаа хүдэлмэришэн ангиин, колхозно-тарлашадай ба арадай интеллигенциин бата хани нэгэдэлэй, ажал болон эрдэм ухаанай союзай, манай ороной бүхы арадуудай хани барисаанай ба аха дүүгэй холбооной гэршэ болоно.

Хүндэлэлэй самбарта бэшэгдэhэн үйлэдбэриин коллективүүдтэ омогорхолой мэдэрэл түрэхэhөө гадна, мүн ямар ехэ харюусалгын тэдээндэ даалгагдаhые ойлгохо мэдэрэл дэбтэрнэ гэжэ хэлээ haам, зүбшөөхэ байхат гээд багсаанаб. Эдэ коллективүүд туйлаhан амжалтануудаар hанаагаа амарха бэшэ, харин хүдэлмэреэ улам саашаданъ hайжаруулха, дүй дүршэлөө бусадта дамжуулха, удхалан хэлэбэл, хамтын hурган хүмүүжүүлэгшэд болохо гэжэ оролдохо байhаниинь элитэ. Түрүү коллективүүдэй баян дүй дүршэлые бүгэдэ ниитын шадабари болгохын тула ВДНХ баhал эдэбхитэй хүдэлмэри ябуулха ёhотой болоно.

Нүхэдүүд! КПСС-эй XXV съездые үндэр уулатай жэшээжэ болохо байна. Гаталан ерэhэн замдаа бидэнэй али тухай ехэ илалтануудые туйлаhамнай, саашадаа ямар ехэ хэрэгүүдые шиидхэхэ зэргэтэй байhамнай энэ уула дээрэhээ эли тодоор харагдана.

Съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ, арбадахи табан жэлэй түсэбые дүүргэхэ үедэ арад ниитын социалис мүрысөөнэй долгин бүри дээгүүр сасарха, үйлэдбэриин түрүүшүүл болон шэнэ юумэ үүсхэгшэдэй, ажалай баатарнуудай зэргэ улам үргэдхэхэнь дамжаггүй.

КПСС-эй XXV съездын хараалhан, зориг бадарууулма зорилгонуудые амжалтатайгаар бэелүүлхыень манай баатар габьяата хүдэлмэришэн ангида, колхозно-таряашадта, арадай интеллигенцидэ хүсэхыемнай зүбшөөгыт.

Коммунизм байгуулжа байгаа баатар арадта — совет арадта нэрэ хүндэ, алдар соло!

Манай инаг Эхэ орон мандаха болтогой!

Соведүүдэй ороной коммунистнуудай XXV съезд мандаха болтогой!

Манай Ленинскэ парти мандаха болтогой!

* * *

КПСС-эй XXV съездын делегат, Москвадахи гүрэнэй подшипниково нэгэдэхи заводой хүдэлмэришэн Н. М. Мотова митинг дээрэ үгэ хэлэхэдээ, сэсэн мэргэн хүтэлбэреэрнь коммунис байгуулалтадаа ехэ амжалта туйладаг агууехэ ленинскэ партиин түлөө совет хүнүүд омогорхон баясана гэжэ мэдүүлээ. Түрэл Коммунис партиин дотоодын болон гадаадын сэсэн мэргэн политика бидэнэртэ, совет хүнүүдтэ, дүтэ, бултанда ойлгосотой юм гэжэ тэрэ хэлэбэ. Манай Эхэ ороной саашадаа hалбаран хүгжэхэ тухайда, совет хүнүүдэй ажана, жаргалта байдал тухай, дэлхэй дээрэ эб найрамдал бэхижүүлхэ тухай эсэшэ сусашагүй анхарал оролдолго хандуулhанайнь түлөө сугтаа хүдэлдэг нүхэдэйнгөө үмэнэhөө, ниислэл хотын бүхы ажалшадай үмэнэhөө партиин ленинскэ Центральна Комитедтэ, ЦК-гай Политбюродо, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Леонид Ильич Брежневтэ үнэн зүрхэнэй баяр баясхалан хүргэнэб.

Партиин съезд дээрэ Леонид Ильичэй хэhэн элидхэл соо ажалшадта ехэ анхарал хандуулагдана. Бүхэсоюзна Хүндэлэлэй самбарай съездын хүдэлмэрилжэ байhан үдэрнүүдтэ нээгдэhэниинь гайхамшаг лэ. Социалис мүрысөөндэ илаhан эрхим түрүү коллективүүд энэ Хүндэлэлэй самбарта бэшэгдээ.

Ленинскэ партиие нягтаар тойрон жагсаhан москвагайхид ажалай шэнэ амжалтануудаар XXV съездые угтаба. Ниислэл хотын хүдэлмэрилэгшэд «Эрхим шанарай табан жэлдэ—бата найдабарита ажал» гэhэн шэнэ хүдэлөөнэй үүсхэлшэ болоhон байна. Энэ үүсхэл бүхы удха шанараараа ерээдүйдэ сэхэ хабаатай юм.

Н. М. Мотова бүхы москвагайхидай үмэнэhөө иигэжэ найдуулба:

— Партиин табиhан зорилгонуудые нэрэтэй солотойгоор дүүргэхэбди!

Херсонско областиин коммунистнуудаар дэбжүүлэгдэжэ, съездын делегат болоhон Социалис Ажалай Герой Д. К. Моторный энээн тухай мэдүүлбэ. Белозерско районой Кировэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ митинг дээрэ үгэ хэлэхэдээ, хүдөө ажахые хүгжөөхын тула партиин табиhан нэгэдхэгдэмэл программые хүдөөгэй ажалшадай ямараар дүүргэжэ байhан тухайнь хөөрөө.

— КПСС-эй ЦК-гай мартын (1965 он) Пленум дээрэ Леонид Ильич Брежневэй үүсхэлээр зохёогдон абтаhан, партиин XXIII ба XXIV съезднүүдэй шиидхэбэринүүд дотор хүгжөөгдэhэн аграрна политикын зүб, бата үндэhэ hууритай байhые туйлагдаhан дүнгүүд элирхэйлэн гэршэлнэ,—гэжэ тэрэ хэлэбэ.

Украинын хүдөө ажахын ажалшад, бүхы совет арадтал адли, түсэбтэ юhэдэхи табан жэлэй амжалта туйлалтануудаараа омогорхон баясана. Туйлаhан амжалтаяа арьбадхан батадхахаар бэлэн байhан тухайдаа эдэнэр мэдүүлнэ.

Манай ажахын коллективые Бүхэсоюзна Хүндэлэлэй самбарта бэшэhэн ушарые айхабтар ехэ нэрэ хүндэ гэжэ тоолонобди. Энэнь ехэ юумэндэ уялгална. Хүдөө ажахын бүхы продуктнуудые үйлэдбэрилэн бэлдэлгэеэ нилээд үргэдхэхэ гээшэ манай нэн түрүүшын уялга болоно гэжэ бидэ тоолонобди.

Ленинградтахи «Электросила» гэжэ нэгэдэлэй генеральна директор, съездын делегат Б. И. Фомин митинг дээрэ үгэ хэлэбэ.

— Леонид Ильич Брежнев партиин XXV съезд дээрэ элидхэл хэхэдээ, шэнэ табан жэлдэ ажалай бүтээсэ улам дээшэлүүлхэ, үйлэдбэриин ашаг үрэ эрид нэмээхэ, хүдэлмэриин шанар hайжаруулха шухала,— гэжэ тэрэ мэдүүлээ.

Ташкентскэ областиин Среднечирчикскэ районой Энгельсын нэрэмжэтэ колхозой хлопок ургуулагшадай бригадын бригадир, СССР-эй Верховно Соведэй депутат А. Шералиева иигэжэ хэлэбэ:

— XXV съездын делегат болож, партиин Центральна Комитедэй тоосоото элидхэлые шагнаха, бидэнэртэ бултандамнай хүндэтэй Леонид Ильич Брежневые хараха,шагнаха зол хубитай байбаб. Эдэбхитэй ажалаараа манай Эхэ ороной нэрэ хүндые улам бүри дээшэлүүлдэг бүхы ажалшад—хүдэлмэришэд, колхозниигууд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд тухай тэрэ халуун дулаанаар хэлээ.

«Уралэлектромедь» гэжэ комбинадай ахалагша хайлуулагша А. М. Латухов, Нефтеюганска үрэмдэлгын хүдэлмэриин управлениин үрэмдэгшэдэй мастер М. Н. Сергеев гэгшэд митинг дээрэ үгэ хэлэбэ.

Митинг дүүрэбэ. Нүхэр А. П. Кириленко улаан лентэ хайшалжа, Бүхэсоюзна Хүндэлэлэй самбарые нээгээ. «Коммунис бригадануудай маршын» аялга хүгжэм зэдэлнэ.

Ажалай hүр жабхаланта хүшөө сугларагшадай урда тобойно: ажалай баатаршалгын энэ түүхэ-бэшэгэй хуудаhануудта алдар суута коллективүүд, түсэбтэ юhэдэхи табан жэлэй түрүүшүүл бэшэгдэнхэй. Плитанууд дээрэнь В. И. Ленинэй барельеф, Ильичэй хэлэhэн нимэ үгэнүүд бэшэгдэнхэй: «Бидэ коммунис ажалай илалтада хүрэжэ ерэхэбди!».

КПСС-эй XXV съезддэ зорюулагдажа, СССР-эй ВДНХ-гай павильонууд соо табигдаhан зүйлнүүдтэй митингдэ хабаадагшад — съездын делегадууд hүүлээрнь танилсаhан байна.

(ТАСС).

БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Ук...

НҮХЭР Ж. Ш. БАДАЛАЕВЫЕ БУРЯАДАЙ АССР... ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХ...

Партийна, совет болон гүрэнэй статистикын ор... та удаан саг соо аша үрэ ехэтэйгээр хүдэлhэнэйнь т... мүн 50 наhа гүйсэhэнтэйнь дашарамдуулан, Бу... АССР-эй статистическэ управлениин кадрнуудай ... рэй начальник нүхэр **Бадалаев** Жигмит Шоодоевичые ... ряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй ... дэлэлэй **грамотаар** шагнаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиу... түрүүлэгшын орлогшо В. УБЕ...

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь И. ЧЕРНЯКОВ

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1976 оной февралиин 27.

БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Ук...

НҮХЭР Д. В. ВОЛКОВЫЕ БУРЯАДАЙ АССР-... ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛ... ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Түрэhөөр 50 наhа гүйсэhэнтэйнь дашарамдуулан, ... публикын ой модоной промышленностиин предпр... нуудта олон жэлэй туршада аша үрэтэйгөөр ажал... hанайнь түлөө Хэжэнгын аймагай Хүртэйн леспром... директор Дмитрий Васильевич **Волковые** Бур... АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэ... грамотаар шагнаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь И. ЧЕРНЯКОВ

Улаан-Үдэ. Соведүүдэй байшан.
1976 оной мартын 1.

ТАБАН ЖЭЛЭЙ ТҮРҮҮШҮҮЛ

ХОДОДОО МАЛАЙ ХОЙНОҺОО

Үхэр адуулханшье бараг... аб даа.—Эндэ ухаагаа ...гаржа хүдэлхэ орёо юумэн ...ы. Тараажа, дугуу дунда ...гоогүйл паа, мал талын ...мда зүндөө бэлшээд ... юм бэзэ гэжэ зариман ...

...рэ даншье тиимэ бэшэ. ... эдинсэ ногоотой бэл...эри сула бэдэржэ, тэрэ... ходо һэлгүүлжэ байгаад, ... зүбөөр адуулаагүй ..., үхэрнүүд шэгнүүрээ ...ад ехээр нэмээхэ, тар... даа. Дэмы. Баһа ма...гаа хажууда ходо бай... наринаар хараагүй ..., шабар шабхада унаха, ..., нохойдош эдюулжэ ... ха юм. Илангаяа үбэ... сагта малай харууһан ... ехэ болодог шуу.

...эдөөл малшан хүндэ ...эрэн жэл соо үдэр бүри ...аагаа табижа, хамаг хү... оролдолгоёо гаргажа хү...өгүйдэнь аргагүй. Ханал...өөр, һали-болихон хан..., үхэрнүүдээ үглөөгүүр ... гаргажа, үдэшэ эртэ ... хаажархёод, зари...а тэдэнээ ёһоор уһалан... эдеэлүүлэнгүй байгаа ..., «тарган табан хоно... гэжэ абаһаар лэ тура... һүүлдэ тэдэндэ тоһо... шудха, туһа болохогүйл.

Малшанай ажал иимэл ехэ ...рюусалгатайл даа. Нэгэл ... уһа, бэлшээри дээрэ ...аад, зарим малшанай ха... үхэрэй монсогор тарган ...адань, нүгөөдынхинь ту...ай тохигор, хойто борь... хобиршоод ябадаг. Энэ...ай малшан бүхэнэй өөрынь ... үнэн зүрхэнэй оролдолго, ...абариһаань дулдыдана ... даа.

Даша Шагдарович Жигми... Хэжэнгынгээ совхоздо ... шахуу жэлдэ мал ...улна.

...эл бүри зундаа тэрэ гэр ...ерөө 100 гаран үхэр ...зд лэ тосхон. һууринда ..., талын бэлшээридэ ...даг. Хабар бэлшээридэ ...хадаа хамбигархан, ту...ай байһан үхэрнүүдынь ...р танигдахаар бэшэ, хаб...ар тарган болошоод тэн... бусажа ерэдэг юм. Тии... тэдэнээ гүрэндэ тушаа..., үбэлдөө баһал ондоо ...рнүүдые даажа абаад, ...адаг заншалтай.

Үнэндөө, зунай сагта та... бэлшээрийн хэды уужам... һаань, үхэрнүүдые һай... таргалуулха гээшэ ба ... хүнгэн хэрэг бэшэ. Хал... гэхэдээ, июнь, июль соо ... боложо, бэлшээриин но... муу болошохо. Зундаа ... батаганаан малда бага ... бэрхэшээл ушаруулна. ...эдөөл эндэ горитой шада...бари, оролдолго, һүбэлгэн ухаан хэрэгтэй даа.

— Энэ үнгэрэгшэ табан жэлдэ хэр олон үхэр бэлшээжэ, шахажа, таргалуулаад, гүрэндэ тушаагаа хабта? — гээд асуубаб.

— Дөө, олон болоо юм бэзэ. Зай, тоолоодшье үзыт даа. Үнгэрһэн жэлэй зун 97 үхэр адуулжа, дүрбэ һара соо үхэр бүхэнэй шэгнүүрые дунда зэргээр 950 граммаар, тиихэдэ тэрэ тоодо август, сентябрь соо 1.000 граммаар нэмээһэн байгааб. Тиигэжэ тэдэмнай булта тус тустаа 350 килограмм шэгнүүртэй, гол түлэб эрхим тарган гэгдэжэ тушаагдаа һэн. Удаань октябрь һарада үшөө 50 үхэр абаад, тэдэнээ дулаан байрада байлгажа, газаа гаргангүй шахааб. Тэдэнээ хоёр һара шахажа, декабрь соо бэлэдхэлэй пунктда ябуулаа һэм. Үхэр бүхэмни дунда зэргээр 320 килограмм шэгнүүртэй ошоо. Томо болгогдохо жэжэ хашарагуудые һаянай тушаажа абанхайб. Тиигэжэл жэл бүри хүдэлэгдэнэл даа, — гээд тэрэ хэлэнэ.

Хэжэнгын совхозой мал шахадаг бригадын бригадир Виктор Рабданов энэ малшанай табан жэл соо хэды үхэр бэлшээн, шахан таргалуулһан тухай тодорхой тоонуудые нэрлээ һэн. Юһэдэхи табан жэлэй туршада нүхэр Жигмитов гансаараа хамта 300 шахуу үхэр харууһалжа, тэдэнэйнгээ гүс бүриин шэгнүүрые сүүдхын 750 граммаар нэмээһэн байна. Юуб гэхэдэ, эдэ малынь хуу шахамал байгаагүй, жэжэ божо бууу, хашарагууд дайралдаа мааб даа. Тиигээдшье мал түхэреэн жэл соо шахагдана бэшэ бшуу. Хабартаа, зунай эхеэр үбһэ тэжээлэй хоморто үхэрнүүдэй шэгнүүр тиимэ ехээр нэмээгдэдэггүйнь элитэ.

...Газаа үшөө харанхы байхада, эртэлжэ бодоһон Даша Шагдарович малайнгаа байра тээшэ яаралтай гэшхэлнэ. Хабар тээшэ үдэрэй утахан болоошье һаань, малшанай хэхэ ажал ехэ, тэдэниие хуу саг соонь хэжэ үрдихэ хэрэгтэй. Үхэрнүүдынь нэгэ тогтомол саг соо эдеэлжэ, уһалжа һуранхай, тэрэниинь алдуулжа болохогүй.

Олон малай амисхалда дулаахан болошоһон байра соонь шэбхын, силосэй, эһээһэн талханай үнэр анхилна. Эзэнэйнгээ ерэхэлээр хашарагуудынь үүгэнэлдэнээр хэбтэриһээ һархагашалдан бодоодхино. Даша үхэрнүүдэйнгээ шэбхэ шабааһаа түргэхэн хамууражаар этэсэгээгээд, ута түмэр соргоор ерэһэн бурдуугые хобоонууд соо гоожуулжа абана. Мүн үдэртөө малда эдюулхэ силос, һолоомыень кормушкын хажууда зөөнэ.

— Рационойнь ёһоор үхэр бүхэндэ үдэрэй 400 грамм талхаар бурдууг хэжэ эдюулдэг, 10 килограмм силос, баһа үбһэ, һолоомо үгэдэг зомди. Энэмнай тиимэ ехэ тэжээл бэшэ гээшэ ааб даа. Тиигэбэшье үхэрнүүдээ дулаан байрада газаашань гаргангүй хаагаад, бүлеэдхэгдэһэн уһа уулгажа, дорохи дэбдихэрыень ходо хуурай байлгаһанаймнай ашаар шэгнүүрээ муу бэшээр нэмээнэ. Үбһэ тэжээлынь үшөөл нэмээ һаа, мал бүри түргэн таргалхал даа. Теэд совхоздо энэ жэлдэ үбһэ тэжээлэй хүртэсэнь бага байна, — гэжэ Даша Жигмитов хөөрэнэ.

Анханһаа түбшэн дарuу, олон үгэгүй, үнэн сэхэ зантай энэ хүн ажалдань ямар нэгэ бэрхэшээлэй ушархадашье гомдол муулар хэлэжэ гү, али хэһэн юумэеэ ехэрхүүлжэ байдаггүй. Дуугайхан, бүхы ажалаа эрхимээр бүтээжэл ябадаг юм.

М. НАМЖИЛОВ.
Хэжэнгын аймаг.

НАБЕРЕЖНЫЕ ЧЕЛНЫ. КамАЗ-ай автомобилиин заводто гол шухала конвейер ашаглалгада тушаагдаба. Хабсаргалгын линиһээ 210 морином хүсэтэ двигательнүүд «5320» түхэлэй гурбан тээгтэй хүсэтэ машинанууд бүтээн гаргагдажа эхилээ.

«КамАЗ» гэжэ тэмдэгтэй машинануудыс олоорнь бүтээн гаргадаг болоһон ушар хадаа барилгашад, хабсаргагшад болон мэргэжэлтэдэй олон мянган хүн зонтой коллективэй туйлаһан ехэ амжалта болоно.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «КамАЗ-ай тэмдэгтэй түрүүшын машинада номер хадагдажа байна.

ТАСС-ай фотохронико.

ХҮГЖЭЛТЭ ХАРУУЛҺАН ВЫСТАВКЭ

Улаан-Үдын Хангаловай нэрэмжэтэ хизаар ороноо шэнжэлгын музейдэ «Съездһээ съезд хүрэтэр» гэһэн гаршагтан выставкэ нээгдэнхэй. КПСС-эй XXV съездын түүхэтэ үдэрые угтуулан, музейн хүдэлмэрилэгшэд Буряад ороноойнгоо арадай ажахын бүхы һалбаринуудта болоһон ехэ хубилалтануудые харуулхые оролдоһон байна.

Выставкэ нээлгэ дээрэ хотын соёл культурын эмхи зургаануудай түлөөлэгшэд олоороо суглараа. Музейн директор Ф. Т. Будажабэ Советскэ Союзай коммунистнуудай эгээл дээдын хуралдаанай нээгдэһэн үдэр энэ выставкын эмхидхэгдэһэн тухай сугларагшадта хөөрэжэ үгэбэ.

Выставкэ музейн хоёрдохи дабхарта тусхай таһалга соо эмхидхэгдээ. Эндэ тааруу зохидоор табигдаһан документнүүд, уран гоёор бүтээгдэһэн стендүүд, фото-зурагууд үнгэрһэн табан жэлдэ туйлагдаһан амжалта тухай хөөрэжэ үгэнэ.

Республикын промышленность тушаа экспонадуудые суглуулһан ахамад научна хүдэлмэрилэгшэ Т. С. Спасова харагшадта тобшохон мэдээсэл үгэнэ. Промышленностьда ажалай бүтээсын нилээд дээшэлһэнииe харуулхын тула Улаан-Үдын прибор, судна бүтээлгын заводуудай хүдэлмэриин дүй дүршэл, эндэ хэрэглэгдэдэг түрүү арганууд үргэнөөр харуулагданхай. Жэшээнь, залуушуулые һурган хүмүүжүүлэгшэ фрезеровщик Ю. П. Столяров тухай эндэ бэшэгдэнхэй.

Музейн ахамад научна хүдэлмэрилэгшэ Д. А. Цыдыпов выставкэ дээрэ хүдөө ажахын хүгжэлтэ, тарияашадай ажал харуулха талаар ехэ оролдолго гаргаа. Эндэнь ороо һо таряанай элдэб сортын ургамалнууд, колхоз, совхозуудай эрхим түлөөлэгшэд харуулагданхай.

Төрэшэлэн республикын соёл культурын, элүүрые хамгаалгын, эрдэм наукын амжалта харуулһан стенд выставкын нэгэ хуби эзэлнэ. Музейн хүдэлмэрилэгшэ С. М. Малахирова энээн тухай хөөрэбэ. Буряадай оперо ба балетэй театр, Х. Намсараевай нэрэмжэтэ буряад, ород драмын театрнуудай хүн зониие искусствада дуратайгаар хүмүүжүүлхэ талаар хэһэн хүдэлмэри үргэнөөр харуулагданхай.

Республикын ажалшадай байдал һуудалай хүгжэлтэ тухай научна хүдэлмэрилэгшэ Л. С. Сахарова хөөрэбэ. Үнгэрһэн үе соо республика доторнай соёл культурын ордон, байшангууд, элүүр энхын гуламтанууд, ажаһуудалан эрилтэ хангадаг комбинадууд, библиотекэнүүд олоор ашаглалгада оруулагдаһан гэжэ харуулагдана. Республикын ажалшадай партиин XXV съездые ямар амжалтатайгаар угтаһан тухай хэблэлэй һониной хуудаһанууд, бэшэшье тоо, баримтанууд олоной анхаралда табигдаһан байна.

Һонирхолтой экспонадуудаар баян энэ выставкэ эмхидхэһэн музейн хүдэлмэрилэгшэдтэ Хүндэлэлэй грамота барюулагдаа.

Г. БАЗАРЖАПОВА.

БЭШЭГ

Ухибүүдтэ зорюулагдаһан „Абын нүхэр" гэжэ туужаһаа нэгэ бүлэг

Һургуулиһаа тараһаар Баяр эжынгээ захяагаар һүнэй шүүмэг асарха гэжэ тосхонойнгоо эгээ баруун захада байдаг Доржында ошобо. Газаа урин дулаан боложо, үшөө хэдыхэн хоноод зунай амаралтын эхилхээ байхадань, Баярай досоо ехэл баяртай, аалихан дуу дуулан алхалба. Тиигэжэ ябатарнь, нэгэ оройдоо танигдаагүй өөрынь наһанай хүбүүн урдаһаань гансаараа ерэжэ ябаба.

Шэб шэнэ хара хүхэ костюмтай, ялагар хара гуталтай, костюмдаа адли хара хүхэ малгайтан хүбүүн ехэл бардам янзатайгаар холо холо алхалан ябаба. Тэрэ хүбүүнэй иимэ һүрхэйгөөр тосхон соогуурнь ябахадань, Баяр дортохогүй гэжэ, үшөө энэ тосхоной эзэниинь байһанаа тэрэ хүбүүндэ харуулха гэжэ баһал дээгүүр харан бардамаар холо холо алхалан дүтэлбэ.

—Эй ши, нуутагар хүбүүхэн, эндэ байдаг гүш? — гээд тэрэ хүбүүн һураба. Нээрээшье Баяр нуутагар гэхээр харабтар шарайтай, хасар дээрээ бүдэнтэй һэн.

Тиигэбэшье тосхоной хүүгэдэй нэгэнэйньшье «нуутагар» гэжэ наздалаагүй байхадань, энэ оройдоо танигдаагүй, үшөө бэеһээнь халта набтар хүбүүнэй өөрынь тосхондо ерээд доромжолходонь, Баярай досоо гэнтэ гашуу урьян, бүри хорониинь бусалжа:

— Шамда ямар хэрэг бэ! — гээд үһэрэлдэн дүтэлбэ.

— Оо-һоо, ямар һүрхэн хүбүүмни! — гээд, тэрэ хүбүүн баһал үһэрэлдэн Баярга дүтэлбэ.

Хоёр хүбүүд урда урдаһаа харалсаад, эйр зуура абяагүй зогсобод. Һүүлдэнь Баяр шүдөө зуун:

— Ши хэн гээшэбши, хаанаһаа ерээбши?! — гээд һураба.

— Шамда ямар хэрэг бэ, нюһаран хүбүүн!

— Ши, өөрөө нюһаран, шамайе эндэш низа сохихоб!

— Һэ-һээ, сохихоһоо байтагай үбдэхөөжэшье шадаха гүй аад, һүрхэй бү боло!

Тиихэдэнь Баяр шиигэнан абяа гараад, гоё костюмайнь энгэрһээ шүүрэн бажуушаба. Тиихэдэнь тэрэ хүбүүн сэжэеэ барин:

— Бэшэг, хармаан соохи бэшэгым бү бажуу, хахалхашни! — гэбэ.

— Тэрэ бэшэгыш таһар татахаб! — гээд, Баяр үшөө шангаар бажууба.

— Энэ бэшэгэйм эзэн шамайе һайншагаар һунаажар хиха байха.

— Хэнэй бэшэг юм? Энэ дороо харуула! — гээд, Баяр угтаран, бүри шангаар бажууба.

Тиихэдэнь тэрэ хүбүүн костюмайнгаа досоо хармаанһаа конвертэгэй бэшэг гаргажа харуулхадань, адресайнь нэрэ «Дамбаев Баяр» гэжэ бэшээтэй байба. Баяр түрүүшээр нюдөө ехэ бага болгожо байжа адаглан хараад, бүхы шадалаараа костюмынь бажууһан гараа һула болго болгоһоор табижа, гэнтэ шангаар:

— Минии бэшэг, намда эльгээһэн бэшэг, минии нэрэ бэшээтэй, би энэ бэшэгэйш эзэниинь би! — гэжэ байжа эбдүүсэн хэлэбэ.

— Ши, энэ бэшэгэн эзэниинь би гэнэ гүш? Һэ, энэнэйш эзэн аймшагтай мантагар ехэ, хүндэтэй хүн байха, — гээд тэрэ хүбүүн эрид хэлэбэ.

— Бишни тэрэл хүн гээшэб, би үнэхөөрөө тэрэ хүн шниб? — гэжэ байжа Баяр үгэеэ шанга һула болгожо байжа хэлэбэ.

— Һэ, худалаар хэлэнэш! бүри тон худалаар хэлэнэш! — гээд, тэрэ хүбүүн угтаа үнэншэжэ үгэбэгүй.

— Биб, би Дамбаев Баяр гээшэб, би эндэ гансаараал Дамбаев Баяр гээшэб! — гэжэ Баяр хашхархаһаа наашаа хэлэбэ.

— Шамда би хэды дахин хэлэнэб, тэрэ хүншни шамһаа тон ондоо, ехэ эрдэмтэй мантагар хүн гэжэ хэлэнэб, ямар ойлгохогүй хүмши, — гээд тэрэ хүбүүн һөөргэнь хармаандаа хэхэеэ забдаба. Тиихэдэнь Баяр газарта байһан сүүмхэеэ шүүрэн абаад, амһарыень угзаран нээжэ, тэндэһээ тетрадьнуудаа гаргажа харуулба.

Тэрэ хүбүүн тетрадиинь абажа, «Дамбаев Баяр» гэжэ бэшэгдэһэн нэрыень ехэ адаглан хаража байтараа, бэшэг эльгээһэн хүнэй «танилсаарай, шамдал адли хүн байха, бүри булайл адли хатуу хүн байха» — гэжэ байжа энеэбхилэн хэлэһыень гэнтэ һанажа, Баярые ехэл адаглан хараһанай һүүлдэ:

— Москвада таниха хэнтнай байдаг бэ? — гээд гэнтэ һуражархиба.

— Нагасамни байдаг...

— Хэн гэжэ нэрэтэйб?

— Ошор нагасамни байдаг.

— Хэнэй гэжэ нэрэтэйб?

— Ошор нагасамни, Эрдынеев Ошор гэжэ нэрэтэй.

— Юу хэдэг бэ?

— Ошор нагасамни геолог, уран зурааша.

— Зай, тиихэдээ ши, Дамбаев Баяр гээшэ гүш?

— Би, би Дамбаев Баяр гээшэб!

— Бэшэ Дамбаев Баяр гэжэ үгы гү?

— Үгы, оройдоо үгы, тосхон соомнай үгы, бүхы колхоз соомнай үгы!

— Зай тиигээ һаа, танилсая, минии нэрэ Иванов Володя, — гээд Баярай гарыень бариад, бэшэгээ одоошье үгэбэ. — Нагасашни энэ бэшэг ахайдамни үгөө һэн, ахаймни нишэ ерэхэ сүлөөгүй байгаад, намайе шамда үгэхыем эльгээгээ һэн, — гэбэ.

Баяр тэрэ дороо хүбүүнтэй сугтаа харгын хажууда гаража, бэшэгээ уншахадань: «...Бури һаядаа албанай хэрэгээр ошоходоо, яаралтайшье ябаа һаа, танайдаа хүрэхэб. Хүндэтэ Баярни, ши, томо болоо ёһотойш. Минии ерэхэдэм намайгаа вокзал дээрэ угтаарай». — гэжэ бэшээтэй байба. Баяр хүбүүн тээшэ хараад:

— Нагасамни ерэхэнь, ехэл һайнши даа! Теэд энэ бэшэг яагаад асараабши? — гээд һураба.

Тиихэдэнь тэрэ хүбүүн Баярта бажуулгаһан костюмаа эльбэсэгээгээд, һүүлдэнь Баяран урдаһаа сэхэ хаража:

— Би Москвада байдаг хүм. Минии ахаймни баһал геолог. Москвада байдаг ахайндаа байжа энэ жэл тэндэ гурбадахи класста һураа б...

— Теэд һургуулиин үшөө гараагүй байхадань яагаад ерээбши? — гээд, Баяр гайхан һураба.

— Эндэ, танай колхозой центртэ манай түрэлэйхи байдаг. Ахаймни албанай хэрэгээр нишэ ерэхэ болоходоо, намайе айлшалуулжа асараа һэн.

— Яагаад, һургуулияа хаяад ерээ гүш? — гээд, Баяр бүри гайхан һураба.

— Үгы даа! Би ото «5» сэгнэлтэтэйгээр һурадаг хүм. Минии эрхим һайнаар һурадаг байхадамни, ахаймни арбаад хоногоор табюулжа асараа һэн.

— Теэд һургуулиин тарахадань, һур үүлидаа байхагүй болоно гүш? — Баяр баһал һураба.

— Байхаб даа, заалһаа байхаб! Бидэ Москваһаа гараһаар зуураа хэдэн газарнуудаар хүрэжэ, арбаад хонообди. Мүнөө үдэшэлэн самолёдоор Москва ниидэхэбди.

— Манайда хүрөөд ошыш даа, нагасадамни манһаа мэндые хүргэхэш, — гээд, урдаһаань уриханаар харан хэлэбэ.

— Хүрэхэл байгааб, теэд эндэ хоюулаа тоосолдожо удаан болошооб. Ахаймни ехэл түргөөр ябаад ерээрэй, эртээнһээ ябахаа бэлдэхэбди гээ һэн. Харин нагасыншни ерэхэнь үглөө мүнөө болоо ёһотой, бэшэг эльгээһээр аяар арбаад хоноо ха юм даа. Зай ябахам. Энэ, абадаа намһаа мэндэ хүргөөрэй, — гээд Баярай гарыень бариһанай һүүлдэ, тэрэ хүбүүн һөөргөө центр тээшэ ябажархиба.

Хүбүүнэй хойноһоо Баяр хараад:

— Ямар хүндэтэй хүбүүн гээшэб. Энэ хүбүүндэл адляар үргэлжэ «5» сэгнэлтэ абадаг һаа, тэрээндэл адли хүндэтэй боложо, самолёдоор нагасындаа Москва ошохо һэм, гоёл байгаа даа, — гэжэ аман соогоо гансаараа гүбэрэн ойр зуура зогсоод, һүүлдэнь бэшэг, сүүмхэ хоёроо баринхай, бушуу түргэн Доржында ошожо, һүнэй шүүмэг абаад, гэр тээшээ ехэл яаралтай алхалба. «Дүрбэдэхи класста ороходоо бүхы шадалаараа оролдожо заалһаа «5» сэгнэлтэ абадаг болохоб, заалһаа тиигэжэ самолёдоор Москва ниидэдэг болохоб?» — гэжэ эрид шэбшэһээр гэртээ ошоходонь, эжынь баһал баяртайгаар угтажа:

—Нагасаһааш ни телеграмма ерээ, мүнөө үдэшэ поездоор ерэхэ, абатаяа сугтаа ошожо нагасаяа угтахаш, — гэбэ.

Н. ЦЫНГУЕВ.

...ОНЦЕРТДЭ ...ЛДЭНЭ

...дэ тосхоной соёлой ...нда үдэшэ бүри хүн ...оороо сугларжа, кино ..., зариманиинь газетэ, ...л уншажа, сүлөөтэй ...ашатаа туһатайгаар үн... байна.

... энэ байшангые ...л ехэтэй хүгжэмшэн ... Шубин хүтэлбэрилдэг ...ндэ уран һайханай кол... байгуулагданхай, во...-инструментальна ан...ь хүдэлмэрилнэ.

... һайханай коллекти... хүдэлмэридэ хабаадал... үдэшэ бүри концерт... ...дэхэеэ сугларнаг. Тэ... саг үргэлжэ концер... программа шэнэлжэ, ...той болгожо байдаг. ...олын гүүртэнүүдэй ...та, Хүрбын леспром... модошодто ошожо, ...атар наада харуулна. ... хүршэ нютагуудаар ..., хүн зониие баясуул...ашуулдаг юм.

... ГОМБОДОРЖИЕВА.

Почтын хүдэлмэрилэгшэд газетэ, журнал ба бэшэшье корреспонденци хүн зондо тараахаһаа гадна, «Спортлотогой» ба лотерейн биледүүдые ажалшадта худалдана.

Улаан-Үдын Октябрьска районой почтын 41-дэхи отделениин коллектив партиин XXV съездые угтуулан, хотын 10-дахи, 40-дэхи отделениинүүдтэй социалис мүрысөө баталһан байгаа.

Почтальон, оператор, телеграфист мэргэжэлтэй залуушуулһаа бүридэһэн тус коллектив 18-дахи кварталай хүн зониие газетэ, журналаар саг соонь хангадаг, хэлхеэ холбооной хүдэлмэри һайнаар ябуулдаг юм.

Хүдэлмэрилэгшэд В. Шпатова, В. Верянская, С. Дамбинов ба бусад олон жэлэй туршада һайнаар ажаллана.

Тэдэнэр эдэ үдэрнүүдтэ февраль һарынгаа түсэб үлүүлэн дүүргэхын түлөө шармайн хүдэлнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: оператор О. Малютина хүдэлмэридөө.

Д. БАЛДАНОВАЙ
фототекст.

ЮРЫН МЭРГЭЖЭЛТЭ ТУХАЙ

АЖАЛШАДАЙ АША ТУҺАДА

Дэдэ-Тори нуурииндахи соёлой байшангай уужам һаруул зал соо зон олоороо үдэшэлэн сугларанхай. Киноаппаратурын нэгэ жэгдэхэнээр жэнгинэн хүдэлхэнь соностоно, үргэн экран дээрэ тодо һонороор харагдажа байһан кинокадрнууд бүгэдын анхарал татана. Киномеханик Бато-Мүнко Дашиев аппаратурын хүдэлхые ехэл анхаралтайгаар шагнана.

Бато-Мунко Сэнгэжапович Дашиев 1962 ондо киномеханигай курс дүүргэһэн юм. Тэрэ сагһаа хойшо тэрэ мэргэжэлээрээ таһалгаряагүй түрэл нютагтаа хүдэлһөөр.

Киногой орёо нарин техникые һайнаар мэдэхэ болонхой. Һүүлэй үедэ бүтээгдэһэн «23-КПК-3» түхэлэй үргэн экрантай аппаратурада шадамар бэрхээр хүдэлнэ. Фильм бүхэнэй удхые улад зондо уридшалан ойлгуулха, фильм һайнаар харуулха гэжэ тэрэ оролдодог.

Киногой репертуарна түсэб абахадаа, ямар фильмын хэдыдэ харуулагдаха байһаниие үргэн хабтагай дээрэ уран гоёор бэшэжэ, зоной анхаралда эли газарта табидаг. Тиигээд совхозойнгоо үйлэдбэриин участогуудаар ябажа, фильм тухай һонирхолтой хөөрэлдөөнүүдые эмхидхэдэг байна. Иимэ эдэбхи үүсхэлтэйгээр, үнэн зүрхэнһөө оролдожо хүдэлхэдэнь, нютагайнь хүнүүд Бато-Мунко Сэнгэжаповичые хүндэлдэг, фильм бүхэниие олоороо ерэжэ харадаг байна бшуу.

Киногой түрүү хүдэлмэрилэгшэ Б-М. С. Дашиев хубиингаа юһэдэхи табан жэлэй түсэбые амжалтатайгаар бэелүүлжэ эхилээ. Үнгэрэгшэ жэлдэ илангаяа һайн дүнгүүдые туйлаа гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Кино харуулһанай түлөө мүнгэ зөөриин сугларсын түсэб 174 процент, сеансаар — 115 процент дүүргэгдээ, 9.600 хүн түсэбтэ даабариһаа үлүү кино харaa.

Бато-Мунко Дашиевай хүдэлмэриин нэгэ онсо шэнжэнь юуб гэбэл, совхозой түбэй ажалшадые хангалгаар ажалаа тэрэ хизаарладаг бэшэ, харин ойро тойрон ажаһуугшадта анхаралаа табидаг, Номто гэжэ хүршэ һууринда ошожо, кино харуулдаг байха юм. Мүн нүүдэл аппаратурая түхеэрээд, Сарастайн болон Зүүн-Ториин һаалиин гүүртэнүүдэй малшадта ошожо, кино харуулдаг. Тус фермэнүүдтэ дүтэ байрладаг үхэршэд, хонишод эндэ ерэжэ, фильм харадаг заншалтай. Киномеханик сугларагшадта хандажа, харуулагдахаяа байһан фильмын удха тухай тобшохоноор хөөрэжэ үгөөд, сеансаяа эхилдэг. Иимэ анхарал оролдолгоор хүреэлүүлжэ, фильм хараһан малшад Бато-Мунко Сэнгэжаповичта гүнзэгы баяр баясхалан хүргэдэг байна.

Эсэшэ сусашагүй, үнэн сэхэ ажалайнгаа түлөө Б-М. С. Дашиев «СССР-эй кинематографиин отличник» гэһэн значогоор шагнагдаһан, Бур. АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи кинофикациин управлениин зүгһөө Хүндэлэлэй хэдэн грамотануудта хүртэһэн юм. Республикын киногой эрхим хүдэлмэрилэгшэдэй нэгэн нүхэр Дашиев кинофикациин управлениин Хүндэлэлэй самбарта бэшэгдэнхэй.

Арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлэй эхилээд байхада, Бато-Мунко Сэнгэжапович Дашиев ажалайнгаа шанар улам дээшэлүүлжэ, түрэл совхозойнгоо ажалшадые бүри һайнаар хангаха, шэнэ табан жэлэйнгээ түсэбтэ даабаринуудые болзорһоонь урид дүүргэхэ зорилго урдаа табина.

В. БАШАРОВ
Зэдын аймагай
Оёорой совхоз.

СПИНОЛА—ГРАЖДАН ДАЙ ЖҮРӨӨДЭГШЭ

— Түрүүшээр би Порту... революциие толгойл...ум, теэд тэрэнэй марк...амда гарахадань, ту...аа буйһан байнаб, — гэ...аха янзада хара һа... үрөөһэн нюдэндөө ... наһажаал хүн хамар ... гүбэрнэ.

...ерал Спинолын ерээд ... Торонтодо үйлэ хэ...олобо. Правительствые ...а гэһэн үймөөнэй ...гүйдэһэнэй һүүлээр ... гү, али март һарын нэ... тэрэ Лиссабонһоо ...н гаража, ута, хүшэр ...аад, Торонтодо хү... ерэһэн байгаа. Торон... урда тээ тэ...д. Париж, Лозан... Рио-де-Жанейро, Сан... ба Холбоото Штадуу... хэдэн хотонуудта ...эн юм. Үгэсөө хэжэ, фа...асаг захиргааниие һэр..., түрүү үзэлтэй хүнүү... шорон түрмэнүүдтэ хаа ...һанаатай хархис хү...дые нэгэдүүлхэ гэһэн ...о тэрэ урдаа табиһан ... Тэрээнтэй хөөрэлдэ... зорюута ерэһэн Хол... Штадуудһаа Лисса... байдаг элшэн сайд ...учитан Спинола Мад... уулзаба. ИТТ гэдэг ... муухай нэрээрээ ... мэдээжэ болоһон нэ... директорнүүдэй нэ... Джон Маккоунтан тэрэ Лозаннада нюуса хөөрэлдөөнүүдые хээ һэн.

Спинолын гуйлтаар Торонтодо зарлагдаһан пресс-конференци ута унжагайгаар удаан саг соо үргэлжэлбэ.

— Минии толгойлдог Португалиие сүлөөлхын түлөө демократическа хүдэлөөнэй программа ойлгуулжа, орон нютагһаа гаража ошоһон Португалиин хүн зониие өөр тээшээ татаха гээшэ Хойто Америкэдэ ерэлгымни гол зорилго болоно, — гэжэ тэрэ мэдүүлээ һэн. — Эндэ суглуулагдаһан мүнгэ зөөри хүдэлөөнэй али бүхы ажал ябуулгада гаргашалагдаха байна. Мүнөө засаг барижа байһан үсөөхэн хүнүүдые шэрээһээнь халяахын тула Португалидаа бусаха зорилготойб. Мүнөө эдэнэр ороноо экономическа хүшэр хүндэ байдалда оруулаад, марксис диктатура тогтоожо байна. Юрэдөөл, тобшохоноор хэлэхэдэ, Португалида демократи ба эрхэ сүлөө бусааxые хүсэнэб.

— Энээниие яагаад туйлаха гээшэбта? — гэжэ тэрээнһээ асуубаб.

— Португалиин арад зониие ухаатай сэсэн болгохобди... Апрелиин 25-най революциин марксис замда ороһон ушарта президент Кошта Гомеш гэм зэмэтэй. Демократи ба эрхэ сүлөөгэй оршон байдалда политическэ бүхы партинуудай хүдэлхэ засаг захиргааниие Португалида заабол һэргээхэбди.

— Энэ ушар коммунистнуудта хабаатай юм гү? — гэһэн хэнэйшьеб этигэжэ ядаһан хоолой соностобо.

— Португалида демократи һэргээмсээр компарти саашадаа бии байха эрхэгүй болохо юм, — гэжэ генерал мэдүүлээ.

Үшөө нэгэ асуудал табигдаба: — Спинолатай һанал нэгэтэй Португалиин офицернүүд мүнөө ФНЛА-гай бүлэгтэ орожо, Анголын хуулита правительствада эсэргүүгээр тэмсэжэ байна гэлсэнэ, үнэн гү?

Генерал эшэхэ айха юумэгүй, сэхэ руунь хэлэнэ:

— Үнэхөөрөөшье, эдэ сэрэгэй алба хаагшад минии толгойлһон хүдэлөөнэй гэшүүд юм. Тиин Анголодо дайлалдажа байһаниинь ойлгосотой юм ааб даа. Юуб гэхэдэ, минии толгойлдог хүдэлөөн, ФНЛА ниитэ нэгэн һанал бодолтой бшуу.

...Тэндэ, коммунис байгуулалтада эрюу харша номнолнуудые Спинолын хэһэн Торонтодо. Португалиһаа гаража ошоод Канадата ажаһуугшадай демократическа нэгэдэлэй секретарь Сантуш 1972 онһоо ажаһуудаг юм. «Спинола хадаа революционно тэмсэлэй долгин дээрэ түүхэтэ богони болзор соо үлгыдүүлэн гаргагдаһан зомгооһон шэнги хүнгэн һэбхи хүн гээшэ. Тэрэ гэһэнһээ хойшо арад зониие ударидан толгойлогшо, демократиие аршалан абарагша гээшэб гэжэ бэеэ тоолодог болонхой, — гэжэ тэрэ хэлэнэ. — Тиибэ-яабашье Португалиин революцида Спинолын тохёолдуулжа боломоор байһан аюулые ойлгонгүй байжа болохогүй. «Дуугай олонхид» гэжэ нэрлэгдэһэн Салазарай ба Каэтанугай гурим журамай тала баридаг хүнүүдтэ, мүн политика ойлгодоггүй. шажанай нүлөөн доро байдаг хүн зондо, ороной хойто хубиин консервативна эзэгээдүүдтэ түшэглэн, Спинола коммунис байгуулалтада эсэргүү тэмсэлээ эдэбхитэйгээр ябуулжа байна. Спинола бүхы наһан соогоо фашист байгаа. Тиин тэрэ, өөрынгөө дуратай Франкодал адляар сагаан мори унаад, Лиссабондо орожо ерэхые бодомжолжо байһыень мартаха ёһогүйбди. Юрэдөөл, Спинола хадаа граждан дайгаар жүрөөдэһэн хүн болоно.

А. ПАЛЛАДИН,
АПН-эй корр.

Оттава.

ЧЕХОСЛОВАКИ. КПЧ-гэй XIV съездын шиидхэбэринүүдые ажабайдалдаа бэелүүлхын түлөө республика дотор дэлгэрһэн бүгэдэ арадай социалис мүрысөөндэ түрүүлжэ ябаһан коллективүүд олон.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: социалис ажалай бригадын гэшүүд хүтэлбэрилэгшэ Рудольф Кудела (зүүн гарһаа) гэгшэтээ Остравадахи К. Готвальдын нэрэмжэтэ металлургическа болон машина бүтээлгын комбинадай цех соо.

ЧТК—ТАСС-ай фото.

Уласхоорондын шэнжэлэл

ДЭЛХЭЙ МОСКВАЕ ШАГНАНА

Бүхы дэлхэйн анхарал Москва тээшэ хандуулагданхай. Элдэб оронуудай хэдэн арбаад, хэдэн зуугаад миллион хүнүүдэй нюдэн дээрэ мүнөө үе сагай тон ехэ политическэ хуралдаан боложо байна. Кремльдэхи Съезднүүдэй ордон соо Советскэ Союзай Коммунис партиин XXV съезд хүдэлнэ ошуу. Һүүлэй жэлнүүдтэ хэгдэһэн эмхидхэлэй болон политическэ туйлай ехэ хүдэлмэриин дүнгүүдые согсолһоной, мүнөө үе сагай хүгжэлтын гол хараа шэглэлнүүдые эрдэм ухаанай заабариин ёһоор шэнжэлһэнэй үндэһэ һуури дээрэ совет коммунистнуудай хуралдаан ойрын жэлнүүдтэ Ленинэй партиин бэелүүлхэ дотоодын ба гадаадын политикын хараа шугам тодорхойлхо юм.

Манай партиин съезддэ дэлхэйн арадуудай туйлай ехэ һонирхолтойгоор хандадаг байһые юугээр тайлбарилхаб гэһэн асуудалда харюусаха зуураа, Болгариин «Работническо дело» газетэ тэрэнэй нээгдэхэ үдэр ингэжэ бэшээ һэн. «Энэ хадаа зүндөө болоһон хэрэг бэшэ. Бүхы бүмбэрсэг дэлхэй дээрэхи хэдэн миллион хүнүүд аяар 60 шахуу жэлэй турша соо өөһэдынгөө этигэл найдабарине, ерээдүйгөө Советскэ Союзтай, ленинскэ партиин толотомо гоёор бэелүүлжэ байгаа үзэл сурталтай нягтаар холбодог байгаа, мүнөөшье холбоһоор. Мүнөө үе сагайхида адляар үшөө хэзээдэшье коммунис үзэл суртал, бодото социализм иимэ бата бэхи байдалтай байгаагүй, уласхоорондын үйлэ хэрэгүүдтэ тэдэнэй үзүүлдэг нүлөөн тиимэ ехэ байгаагүй. Энэ хэрэгтэ КПСС, хүсэн түгэлдэр Соведүүдэй орон гол ехэ аша габьяатай».

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй съезд дээрэ хэһэн КПСС-эй ЦК-гай тоосоото элидхэл бүхы дэлхэйн хэблэлэй, радио болон телевидениин гол анхаралда абтаһан байгаа. «Л. И. Брежневэй элидхэлые бодото дээрээ бүхы дэлхэй аргагүй ехээр хүлеэгээ, лахадааб гэхэдэ, бүхы дэлхэйн үргэн ехэ дэлисэтэй үйлэ хэрэг болоно бшуу,—гэжэ Польшын «Трибуна люду» газетэ тэмдэглэнэ. — Москвагай трибуна дээрэһээ дэлхэй дээрэхи үйлэ хэрэгүүдэй ябасада улам ехээр нүлөөлдэг үзэл сурталай болон хүсэнэй түлөөлэгшэ Советскэ Союзай коммунистнуудта, арадуудта, бүхы дэлхэйдэ хандана гэжэ элидхэлэй хэгдэжэ байха үедэ саг үргэлжэ мэдэрэгдэжэ байгаа һэн. Элидхэлэй тексттэй танилсаһан хүн бүхэн намдуу даамай ушар байдалые, шэлэһэн замайнгаа зүб байһанда батаар этигэдэг байһые, асуудалнуудта хандахадаа, мүн тэдэниие сэгнэхэдээ, бодомжотойгоор хандадаг байһые абаһаар лэ эрхэ бэшэ обёорхоор».

Англиин «Гардиан» гэжэ буржуазна газетын тэмдэглэһэнэй ёһоор, элидхэл хэхэдээ, Л. И. Брежневэй эршэ зоригтой байһаниинь, гадаадын дэлхэйтэй Советскэ Союзай тогтооһон харилсаануудые үргэн ехээр шэнжэлхэдээ, тэдээндэ гүрэн түрын ёһоор хандаһаниинь, тэрэшэлэн социалис оронуудай бата нэгэдэлые тэмдэглэһэниинь, мүн ажахыгаа залан хүтэлэлгын асуудалнуудые шүүмжэлхы ёһоор шэнжэлһэниинь баруун оронуудай ажаглагшадай ухаан бодолые ехээр хүдэлгөө. Зүгөөр Л. И. Брежневэй хэһэн элидхэл нэн түрүүн совет политикын хэлбэришэгүйгөөр бэелүүлэгдэдэг байһые тус газетэ онсолон тэмдэглэнэ.

Эб найрамдалай ба уласхоорондын харилсаа холбооной түлөө, арадуудай эрхэ сүлөөгэй ба бэеэ даанхай байдалай түлөө дам саашадаа тэмсэхэ гэһэн КПСС-эй ЦК-гай тоосоото элидхэл дотор хэлэгдэһэн программые хилын саана «Эб найрамдалай шэнэ программа мүн» гэжэ сэгнэһэн байна. «Советскэ Союз уласхоорондын түгшүүрнэлтэ байдал һуларуулха гэһэн политика саашадаашье ябуулха, энэ политика тэрэнэй гадаадын политическэ хараа шугамай гол һудаһаниинь болоно» — гэжэ, Японой ажал хэрэгэй бүлэгүүдэй орган «Нихон кэйдзай» мэдүүлнэ. «Мүнөө үеын эгээл шухала асуудалнуудаар Москвагай хэһэн гол мэдүүлгэ бологшо КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретариин хэһэн элидхэлэй дэлхэйн ниислэл хото бүхэндэ анхаралтайгаар шудалагдаха байһаниинь лабтай», — гэжэ, Америкын «Вашингтон пост» газетэ бэшэнэ.

Дэлхэйн хэблэлэй хэһэн эдэ мэдүүлгэнүүдтэ орходоо Пекиндэ хэгдэһэн шэнжэлэлнүүд тад һөөргэ байха юм. Энээн тушаа Польшын «Дзенник людовы» газетэ ингэжэ бэшэнэ: «КПСС-эй XXV съездын хүдэлһэн түрүүшын үдэрнүүд тухай бэшэһэн дэлхэйн хэблэлэй мэдээсэлнүүдтэй танилсаха зуураа, иимэ тон эли бодо үзэгдэлые обёоржо боломоор юм: хэтэрхэдээ коммунизмда харша баруун оронуудтахи пропагандистска түбүүдэй өөһэдынгөө мэдээсэлнүүдые болохотой соонь, эзэрхэг түримхэй бэшэ түхэлтэйгөөр тунхаглахадань, бүхы дэлхэйдэ хабаатай шухала энэ хуралдаае бодото байдалда үндэһэлэн сэгнэхэ гэжэ эрмэлзэхэдэнь, Пекинэй номнолшод Советскэ Союзда эсэргүүгээр добтолдог байха юм. Хитадтахи уншагшад съездын нээгдэһэн тухайшье, зуу гаран коммунис болон хүдэлмэришэнэй партинуудай хүтэлбэрилэгшэдэй, түлөөлэгшэдэй Москвада хабаадалсажа байһан тухайшье юушье мэдээгүй байһаар. Хитадта боложо байгаа засагай түлөө тэмсэл энэ эзэрхэг түримхэй ябадалай улам шангадаһанай эшэ үндэһэниинь болоно. Тиихэ зуураа, энэ тэмсэл хадаа арадуудай эб найрамдал тээшэ эрмэлзэһэн хүсэлдэ эсэргүүсэн, мүн дэлхэйн диилэнхи олонхи коммунис ба хүдэлмэришэнэй хүдэлөөндэ эсэргүүсэн тэмсэдэг, эгээл хархис засаг түрэнүүдтэй ба политическэ хүсэнүүдтэй холбоо барисаа баталһан маоистнуудай бүри ехээр гансаардажа байһые эли тодоор харуулна гээшэ.

Дэлхэйн хэблэл съездын хүдэлмэриин хоппоһоо анхаралтайгаар адаглан хаража байһаар. КПСС-эй Центральна Комитедэй тоосоото элидхэлые, дотоодын ба гадаадын политикын талаар партиин бэелүүлхэ ээлжээтэ зорилгонуудые зүбшэн хэлсэлгэ үргэнөөр тунхаглагдана.

«Үшөө түрүүшын заседаниинуудай үедэ съезд дээрэ үзэгдэжэ байгаа бата нэгэн һаналай оршон байдал эли тодоор харагдаа һэн!» — гэжэ Франциин «Юманите» газетэ тэмдэглэнэ. КПСС-эй политикые бэелүүлхэ хэрэгтэ Л. И. Брежневэй өөрынь оруулһан ехэхэн хубитые үгэ хэлэһэн хүнүүд үндэрөөр сэгнэнэ гэһэн баримтада тус газетэ анхаралаа ехээр хандуулна. «XXV съездын делегадууд түгэсэһэн түсэбтэ табан жэлэй дүнгүүдээр сэдьхэлээ ханангги байһанаа элирхэйлэн мэдүүлнэ, — гэжэ, «Юманите» онсолон тэмдэглэнэ. — Тэдэнэр тоосоото элидхэл дотор хэгдэһэн шэнжэлэлгэнүүдые, шэнэ үүсхэлнүүдые һайшаана, дэмжэнэ». Аха дүү партинуудай делегацинуудай толгойлогшонорой хэлэһэн үгэнүүдые тайлбарилха зуураа, тус газетэ тэдээн соо хэлэгдэһэн гол һанамжа бодол тухай ингэжэ тэмдэглэнэ: дайнай һүүлээрхи үе соо дэлхэйн түрүү үзэлтэй хүсэнүүдэй туйлаһан эгээл томо бүхы илалтанууд социалис гүрэнүүдэй, илангаяа Советскэ Союзай ашаар, уласхоорондын хүдэлмэришэн ангиин ба национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөнэй тэмсэлэй ашаар туйлагдаа бшуу.

Совет коммунистнуудай хуралдаае аха дүү оронуудай хэблэлэй органуудай нэрлэһэнэй ёһоор, «коммунизм байгуулагшадай съезд» аятай зохид оршон байдалда үнгэржэ байна.

А. БИРЮКОВ.
(ТАСС).

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуухэ дайнай үедэ манай Буряад нютагай хэдэн мянган хүбүүд фронт дээрэ эрэлхэг зоригтойгоор дайлалдаһан, олониинь ами наһаа бараһан юм.

Нютагайнгаа эрэлхэг зоригтой хоёр хүбүүд тухай бэшэһэн фронтовик С. Б. Хандажаповай багахан тэмдэглэлнүүдые толилбобди.

БААТАРШАЛГА

1943 оной апрелиин 2-то «Гвардейское знамя» гэжэ газетэдэ П. Самсоновой һонирхолтой статья гараһан юм. Тэрэнь манай нютагай комсомол хүбүүн Амханов Сергей Лупсанович тухай һэн. Сергей өөрөө Түнхэнэй аймагта түрэһэн, Культук гэжэ түмэр замай станцида хүдэлжэ байһан юм. Тэндэнь ингэжэ бэшээтэй байгаа һэн.

«Сержант Амханов ехэ хүшэр хүндэ байдалда оробо. Танк дээрэһээ 14 немец һүрэжэ буугаад, тэрээн тээшэ дүтэлбэ. Залуу хүбүүнэй толгойдо сахилгаан шэнги түргөөр мэхэтэйхэн бодол ороодхёо һэн. Нохосуудай дүтэлхэдэ, Амханов автомат буугаа газарта хаяад, гараа үргэбэ. Иимэ ябадал хүлеэгээгүй немецүүд агшан хирэдэ мэгдээд абаба.

Немецүүд бүри дүтэлбэ. Нэгэ хэдэн алха болохоор бэедээ дүтэ табяад, Амханов шуумар түргөөр газарта хэбтэһэн автомадаа абажа, нэгэн доро 9 немецые хиргажархиба. Бэшэниинь иишэ тиишээ тэрьедээ һэн.

Ингэжэ һүбэлгэн ухаа гаргаһанайнгаа ашаар гвардеец Амханов ушарһан хүшэр хүндэ байдалһаа бүтэн бүлеэн гараһан байгаа».

Энэ баатаршалгынгаа түлөө манай нютагай хүбүүн Амханов гүрэн түрын зүгһөө Улаан Тугай орденоор шагнагдаа бэлэй. Бэшэ тулалдаануудта нүхэр Амханов оло дахин шалгараһан юм. 1943 ондо Орловско областиин Бетлицэ станци шадар болоһон ехэ тулалдаанда эрэлхэг габьяата манай хүбүүн баатар ёһоор унаа бэлэй.

АЛДАР СОЛЫН
орденой кавалер

Үдэр бүхэндэ хатуу шэрүүн байлдаан үргэлжэлһөөр байба. Манай алдар сууда гараһан сэрэгшэд дайсадые үй бута сохин, урагшаа дабшаһаар ябаа. 1945 оной март һара. Додерлага хото шадар болоһон шанга тулалдаанда Бэшүүрэй аймагай Пурбо Намбарович Магбанов шалгараһан юм. Пурбо Намбарович 1942 ондо Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуухэ дайнда мордоһон байгаа. Гурбан жэлэй турша да тэрэ оло дахин эрэлхэг габьяа харуулаа. Улаан Тугай орденоор шагнагдаа.

Дайсад урагшаал тэгүүлнэ. Манайшье сэрэгшэд эрэлхэгээр тэмсэнэ. Алхам газарай түлөө үхэлэй ехэ тулалдаан үргэлжэлһөөр. Аадар бороо шэнги адхарһан һомоной дундуур пулеметчик Магбанов гүйжэ, хорёод гитлеровецүүдые тэрэ доронь унагаажархёо. Нүхэрэйнгөө зүрхэтэйгөөр бодожо, иимэ габьяа гаргаһыень хараһан сэрэгшэд хойноһоонь даган гаража, дайсадые сохижо оробо.

Энэ болоһон тэмсэлдэ Пурбо Намбарович 8 немецые плендэ абаһан байха юм. Эхэ оромнай гаргаһан энэ баатаршалгыень үндэрөөр сэгнэжэ, III шатын Алдар солын орденоор шагнаа һэн.

Пурбо Намбарович түрэл нютагаа бусаад, амгалан ажал дээрэшье эршэтэйгээр хүдэлһэн зандаа.

Цыбик Намсараевна Гомбоева, Дулма Жамбаловна Цырендоржиева гэгшэд Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой дүршэл ехэтэй һаалишадай тодо ороһоор үнинэй. Тэдэнэр хубиингаа табан жэлэй даабарие болзорһоонь урид дүүргэһэн байгаа.

Колхозой суута һаалишад шэнэ табан жэлдэ бүри һайнаар хүдэлхэ зорилго табинхай. Цыбик Намсараевна 1976 ондо үнеэн бүриһөө 2850 килограмм, Дулма Жамбаловна 3500 килограмм һү һаахаар шиидэнхэй.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Ц. Н. Гомбоева (зүүн гарһаа), Д. Ж. Цырендоржиева.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

НЮТАГ НЮТАГАЙ ҺОНИН

АМАН ҮГЫН ЖУРНАЛ

Хориин аймагай түбэй библиотекын хүдэлмэрилэгшэд «Ажабайдалай хүндэ ба хүнгэн харгынууд» гэһэн темээр аман үгын журнал үнгэргэбэ. Хүн зониие номоор хангалгын таһагые даагша Т. Н. Трофимова В. Титовой «Всем смертям назло» гэһэн номой геройн хуби заяан тухай хөөрөө. Повестиин гол герой С. Петров ами наһаяа хайрлангүй хүн зониие, шахтаяа абарна. Тэрэ эрэмдэг бэетэй болоод байхадаашье, үй гашуудалда абтажа һуунгүй, уран зохёолшон болохые шиидэнэ.

Журналай хоёрдохи хуудаһанда прокуратурын мүрдэгшэ Л. М. Якимова үгэ хэлээ. Тэрэ ажабайдалай хүшэр хүндые дабажа һураха хэрэгтэй гэһэн тобшололоо жэшээнүүдээр баримталан, һонирхолтойгоор хөөрөө. Удаань уншагшадай асуудалнуудта харюу үгтэһэн байна.

Библиотекын хүн зониие номоор хангалгын таһагай ахамад библиотекарь Т. Н. Афанасьева поэт Роберт Рождественскиин дайнай үеын бага наһан тухай хөөрэжэ, шүлэгүүдынь уран гоёор уншаа.

Б. ЛАЙДАПОВ.

ОЛОН ЖЭЛДЭ— ОРОЛДОСОТОЙГООР

Аппаратчица Ирина Михайловна Черных Гусиноозерскын тоһоной заводто хүдэлжэ эхилһээр арба гаран жэл болоо. Тэрэнэй оролдосотой ажалые заводой хүтэлбэрилэгшэд нэгэнтэ бэшэ тэмдэглэһэн байха. Ирина Михайловна һайн шанартай продукци гаргахаһаа гадна, абаһан уялгаяа ходо үлүүлэн дүүргэдэг.

Олон жэлэй туршада мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ ябаһан Ирина Михайловна юһэдэхи табан жэлэй дүнгүүдээр КПСС-эй Сэлэнгын райкомой, ажалшадай депутадуудай аймсоведэй гүйсэдкомой Хүндэлэлэй грамота ба дурасхаалта бэлэгээр шагнагдаа.

А. СЕРГЕЕВА.

ХОЛОҺОО ЕРЭҺЭН ДУУШАН

Луначарскиин нэрэмжэтэ театральна институт дүүргэһэн, «Москонцертын» дуушан Таисия Горина Сибириин городуудаар аяншалжа ябана. Тэрэ урданай ород романснуудые ирагуу гоёор гүйсэдхэнэ.

Хойто зүгэй Норильск хотодо хүндэтэйгөөр угтагдаһанайнгаа һүүлдэ, манай Улаан-Үдэ хотодо ерэһэн байгаа. Тиин Улаан-Үдын авиационно завод шадархи тосхонуудай хүн зоной болон хүдөө ажахын техникумэй һурагшадай урда ирагуу дуугаа зэдэлүүлээ. Дуушантай артистнууд Ф. Б. Фогель, В. Киселев гэгшэд ябалсана. Эдэнэр фортепьяно, гитара дээрэ тэрэнэй дууладаг дуунуудые наададаг юм.

Дуушан Т. Горина Польша, Чехословаки, Югослави гэхэ мэтэ оронуудаар ябажа, бэлиг шадабаряа харуулһан байна.

М. МЕДОВАЯ.

ЗАНШАЛТА УУЛЗАЛГА

Хэжэнгын аймагай Дээдэ-Хэжэнгын дунда һургуули дүүргэгшэдэй заншалта уулзалга болоо. Һургуулиин директор Ц. Б. Золтоев уулзалгын үдэшэ нээгээ. Тус һургуули үнинэйшье, һаяшье дүүргэһэн, мүнөө институт, техникумдэ һуража ябаһан, үгышье һаа, мэргэжэлтэд болоһон залуушуул хойно хойноһоо бодожо, багшанартаа халуун зүрхэнэй баярай үгэнүүдые хэлээ.

Удаань нүхэр Ц. Б. Золтоев багахан элидхэл хэлээ. Һургуулиин 1-дэхи классай һурагшад концерт табижа, айлшадаа, багшанараа ехэтэ урмашуулаа. Хатар наадан боложо, хүн бүхэн һайнаар сэнгэһэн байна.

В. ТУДЕНОВА.

УЛАСХООРОНДЫН БАЙДАЛАЙ ГОЛ ШУХАЛА ХЭРЭГ

Советскэ Союзай Коммунис партиин Москвада хүдэлмэрээ үргэлжэлүүлжэ байһан XXV съезд уласхоорондын байдалай гол шухала хэрэг болоно. Кремльдэхи Съезднүүдэй ордон соо элидхэлнүүд тушаа делегадуудай, айлшадай үгэнүүдые хэлэхэдэнь, бүхы дэлхэйн арад зон анхаралтайгаар адаглана. КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневэй хэһэн элидхэлые анхаралтайгаар шэнжэлхэдээ, гадаадын ажал ябуулагшад, элдэб оронуудай хэблэл саашанхи жэлнүүдтэ дэлхэй дээрэхи оршон байдалай хүгжэлтэдэ гүнзэгы нүлөө үзүүлхэ зорилготой политическэ гол шухала документ тухай үргэнөөр тэмдэглэнэ.

БУДАПЕШТ. КПСС-эй XXV съездын хүдэлмэрилжэ байһан Москва тээшэ бүгэдэ ниитын анхарал хандуулагданхай гэжэ Венгриин «Мадьяр хирлап» газетэ бэшэнэ.

ВАРШАВА. КПСС-эй XXV съезд агууехэ энэ партида, тиихэдэ социализмын ба бүхы дэлхэй дээрэхи эб найрамдалда дуратай хүсэнүүдтэ элитэ ехэ үйлэ хэрэг болоно гэжэ «Глос працы» газетэ тэмдэглэнэ. Суртал бодолой, политическэ ба ниитэ экономическа гүнзэгы удха шанартай тоосоото элидхэлые ажалшан бүхэн нариинаар шэнжэлэн шудалха ёһотой.

БЕРЛИН. Совет ороной 15,7 миллион коммунистые түлөөлдэг 5 мянга шахуу делегат КПСС-эй XXV съезд дээрэ зохёохы хөөрэлдөө хэжэ үргэлжэлһөөр гэжэ «Нойес Дойчланд» газетэ мэдээсэнэ. КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй хэһэн элидхэлые эдэнэр бултадаа нэгэн һаналтайгаар һайшаана. Коммунизм байгуулагшадай туйлаһан асари ехэ амжалтануудые үгэ хэлэгшэд элирхэйлэн тэмдэглэнэ. Партиин дотоодын ба гадаадын политикые, арад зоной аша туһада, дэлхэйн социализмые бэхижүүлгын, эб найрамдалай ба аюулгүй байдалай аша туһада зорюулагдаһан политикые бодото дээрэнь бэелүүлхэ дүй дүршэлөө халан абалсана.

НЬЮ-ЙОРК. США-гай элдэб штадуудта хэблэгдэдэг газетэнүүд Л. И. Брежневэй элидхэлдэ анхаралаа ехээр хандуулна. «Урдахи съездһээ хойшо туйлагдаһан амжалтанууд тухай Л. И. Брежневэй хэһэн элидхэл хадаа шухала документ болоно», — гэжэ «Кливленд плейн дилер» газетэ мэдээсэнэ.

ЛОНДОН. Анголодо боложо байһан үйлэ хэрэгүүд тухай СССР-эй хараа бодолые Л. И. Брежнев элидхэл соогоо тодоор харуулаа гэжэ Англиин «Морнинг стар» газетэ бэшэнэ. Хэрбээ Советскэ Союзай, бусад социалис оронуудай, Африкадахи түрүү үзэлтэй гүрэнүүдэй туһалаагүй һаань, Урда Африкын апартеидэй зонхилогшодой дахуулнуудай захиргаан Луандадахи засагые гартаа абаад байха һэн гэжэ энэ газетэ тэмдэглэнэ.

ЖЕНЕВЭ. КПСС-эй дотоодын ба гадаадын политикын шууд сэхэ байһые Швейцариин хэблэл тэмдэглэнэ. Баруунай оронуудтай амгалан ёһоор зэргэ оршохо политикаяа СССР-эй үргэлжэлүүлхэ хүсэлэнтэй байһые Л. И. Брежнев мэдүүлээ гэжэ «Трибюн де Женев» газетэ бэшэнэ. Гэхэ зуура, США-да, КНР-тэ засаг захиргаанай түлөө тэмсэл боложо, эдэ гүрэнүүдые һуларуулна.

ДЕЛИ. Советскэ Союзай Коммунис парти интернационализмын агууехэ гол ёһонуудта үнэн сэхэ национальна бэеэ дааһан байдалайнгаа түлөө, экономическа ба социальна хүгжэлтэ дэбжэлтын түлөө тэмсэдэг арадуудтай эбдэршэгүй һанал нэгэтэй байһанаа үшөө дахин баталба гэжэ Индиин Национальна конгресс гэдэг хүтэлбэрилхы партиһаа парламентын гэшүүн Х. Д. Малавия мэдүүлээ. КПСС-эй XXV съезд дээрэ Л. И. Брежневэй хэһэн элидхэлые хүгжэжэ байгаа оронуудай арадууд сэдьхэлээ ханангяар угтаба.

КАИР. СССР ба АРЕ-гэй хоорондохи хани барисаан, харилсаа холбоон тухай договорой гол ёһонуудта Совет гүрэнэй үнэн байһыень КПСС-эй XXV съезд дээрэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй хэһэн элидхэл үшөө дахин баталжа, египет арадаар халуунаар угтагдаһан байна гэжэ Египет-совет хани барисаанай бүлгэмэй правлениин секретарь Махмуд Аль-Квейсни мэдүүлээ. Советскэ Союзай бэелүүлдэг эб найрамдалта, уласхоорондын шахардуу байдал һуларуулгын политикые Араб оронуудай хүн зон үргэнөөр дэмжэнэ, һайшаана.

(ТАСС).

Телефон телеграф радио ХИЛЫН саанаһаа

ЛИССАБОН

Конституционно хэлсээндэ гар табигдаа

ТАСС

Революционно Соведэй ба Португалиин политическэ түрүү табан партиин — социалис, коммунис, арадай-демократическа, социал-демократическа центр, Португалиин демократическа хүдэлөөн гэдэг партинуудай хоорондохи конституционно хэлсээндэ гар табигдаба.

Ойрын дүрбэн жэл соо энэ хэлсээн ороной гүрэнэй засагай дээдын зургаануудай байгууламжые, эрхэ түлөөлэлгые тодорхойлхо байна. Хэлсээн дотор элирхэйлэгдэһэн гол ёһонууд Португалиин шэнэ конституци бэлдэхэ хэрэгые түргэдхэхэ юм.

Республикын президент Ф. Кошта Гомеш конституционно хэлсээ баталалгын үедэ үгэ хэлэхэдээ, Революционно Соведэй дурадхалай үндэһөөр хуули гаргадаг суглаанай депутадуудые һунгалга байгша оной апрелиин 25-да зарлагдаха гээ.

Республикын шэнэ президентые һунгаха һунгалтын хэдыдэ зарлагдахань сонос-хогдоогүй, гэбэшье энэ һунгалта байгша оной июниин 27-до гэхэ гү, али парламентын һунгалтын һүүлээр хоёр һарын үнгэрһэн хойно болохо юм гэжэ Португалиин ниислэл хотын политическэ тушаалтад тоолоно.

ХАНОЙ

Таиландтай хилэ дээрэ хёморөөтой

ТАСС

Кампучиин правительствын мэдүүлгэ Пномпениин радиогоор дамжуулагдаба. Америкэдэ бүтээгдэһэн «Ф-111» түхэлэй гурбан истребитель - бомбардировщик февралиин 25-да Кампучиин провинциин түб — Сиемреап хотодо хэдэн бомбо хаяад, Таиландын хилэ худар үгы болобо гэжэ энэ мэдүүлгэ догоор хэлэгдэнэ. Хахад тонно шэгнүүртэй эдэ бомбонуудай нэгэн дэлгүүрэй талмай дээрэ тэһэрһэн, нүгөөдэнь нютагай больницые һандараһан байгаа. Арбан табан хүн алуулаа, гуша гаран хүн шархатаа.

Кампучиин МИД-эй мэдээсэһэнэй ёһоор, Таиландын сэрэгэй 6 корабль февралиин 22-то Кампучиин Сиамска тохойдохи уһа руу нэбтэрэн ороод, Кхмерскэ патрульна катернуудые буудажа, эдэнэй нэгые шэнгээһэн байгаа. Кхмерскэ сэрэгэй 5 корабль Таиландын уһа руу нэбтэрэн орожо, Таиландын загаһашадай суднануудые шэнгээһэн байгаа гэһэн Таиландын МИД-эй баталамжанууд худал хуурмаг байна гэжэ Кампучиин МИД-эй мэдүүлгэ буруушаана.

ВЬЕНТЬЯН. (ТАСС). Каосан Патет Лао гэдэг Лаосой информационно агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, Таиландын сэрэгүүд провинциин Саваннакет түб хото шадархи Тапо гэжэ тосхониие Таиландын сэрэгүүд февралиин 19-дэ буудажа, ехэ гарза хохидол ушаруулһан байгаа.

БАНГКОК

Хорото муухай хэрэг

ТАСС

Таиландын социалис партиин генеральна секретарь Бунсанонг Бунниотаяниие февралиин 28-най үүр сайха үеэр Бангкогто алаба. Хойноһоонь ябаһан ашаанай машинаһаа тэрэнэй машиные буудаһан байгаа.

Бунсанонг Бунниотаян Таиландда американ сэрэгэйхидэй байлгые буруушаадаг, Таиланд ба Лаосой Арадай-Демократическа Республикын хоорондо хани барисаа тогтоохые эдэбхитэйгээр оролдодог байһан юм.

Энэ хорото ябуулга политическэ шэнжэтэй байна гэжэ Таиландын социалис партиин хүтэлбэри мэдүүлээ. Зүгөөр энэ хорото муухай ябуулгань бидэниие һүрдүүлнэгүй, арад зонойнгоо аша туһын түлөө тэмсэлээ үргэлжэлүүлхэбди гэжэ соц-партиин мэдүүлгэ дотор тэмдэглэгдэнэ.

ЭРХИМҮҮДЭЭ ТОДОРУУЛАА

Түнхэнэй аймагай Хэрэн тосхондо шатараар «Урожай» бүлгэмэй түрүү һуури эзэлхын түлөө наадан дүүрэжэ, чемпион тодоруулагдаба. Нааданай түрүүшын үдэрһөө мүрысөөндэ эрхимлэжэ захалһан Хэжэнгын аймагай шатаршад һүүлшын тулалдаанай урда тээхи уулзалгада Захааминай командые 4:1 тоотойгоор шүүһэн байгаа. Харин хойто үдэрынь Улаан-Үдын хүдөөгэй шатаршадтай наадаһан Хэжэнгын команда тэнсэжэ гарахадаа, дүн хамта 21,5 очкотойгоор түрүү һуури эзэлжэ, республикын «Урожай» бүлгэмэй чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэбэ.

Түнхэнэй, Сэлэнгын аймагуудай шатаршад хоёрдохи, гурбадахи һууринуудые эзэлбэ.

Шатаршад сооһоо нэгэдэхи хюлгэ дээрэ наадаһан Хэжэнгын аймагай түлөөлэгшэ Манхаев абажа боломоор зургаанһаа 5,5 очкотойгоор түрүүлһэн байна. Хоёрдохи хюлгэ дээрэ наадаһан Түнхэнэй шатаршан Холхоев зургаанһаа 6 очко абаба. Эхэнэр шатаршад сооһоо Улаан-Үдын аймагай Абзаева түрүү һуури эзэлээ. Тэрэ дүн хамта 5,5 очко абаһан байба. Эдир хүбүүд, басагадай дундаһаа Баргажанай аймагай һурагша Гармаев, Сэлэнгын аймагай Доржиева гэгшэд эрхим гэгдээ.

Жэл бүри үнгэргэгдэдэг шатарай нааданда Хяагтын, Мухар-Шэбэрэй, Бэшүүрэй, Загарайн, Кабанскын аймагуудай шатаршадай огто хабаадалсадаггүйнь гайхалтай.

В. МАМИЛОВ.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда. КПСС-эй XXV съезд тухай информационно мэдээсэл. «Түрэл партидаа үнэн сэхэ» — СССР-эй Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй делегациин амаршалга. «Съездэ — ажалай бэлэгүүд» — суглуулбари.

Хоёрдохи хуудаһанда. КПСС-эй XXV съезд. Съездын хүдэлмэри тухай. «Ажалай фронтын түрүүшүүл» — Бүхэсоюзна Хүндэлэлэй самбарай нээлгэ тухай.

Гурбадахи хуудаһанда. «Монголой арадай марксистско-ленинскэ авангард» — Д. Улымжиевэй статья. «Хүдөөгэй хүн хадаа техникэ мэдэхэ ёһотойш» — Г. Клепиковэй статья. Арадай хиналтын комитедтэ.

Дүрбэдэхи хуудаһанда. Уласхоорондын шэнжэлэл. Нютаг нютагай һонин. Хилын саана.

СЭНХИР ЭКРАН

«Орбита». 09.20 — Шэнэ һонин. 09.30 — «Горнистнууд, харюусагты!» (үнгэтэ). 10.15 — «Москва тухай шүлэгүүд ба дуунууд» (үнгэтэ). 10.30 — «А ну-ка, девушки!» (үнгэтэ). 12.00 — **КПСС-эй XXV съездын хүдэлмэри тухай мэдээсэл** (үнгэтэ). 12.30 — «Главный день жизни» — телевизионно баримтата фильм (үнгэтэ) түрүүшынхеэ харуулагдаха. 13.30 — «Үхибүүдтэ зорюулагдаһан фильм». Телевизионно бага метражна уран һайханай фильмүүдэй программа (үнгэтэ). 14.30— Осиповой нэрэмжэтэ Гүрэнэй ород арадай оркестр наадаха (үнгэтэ). 14.50 — Забһарлалга. 15.00 — **КПСС-эй XXV съезд дээрэ** (үнгэтэ). 16.00 — Гүрэнэй Кубаниин арадай хоорой концерт (үнгэтэ). 16.45 — И. С. Тургеневэй «Вешние воды» гэһэн повестёор «Фантазия» гэжэ телевизионно уран һайханай фильм (түрүүшынхеэ харуулагдаха, үнгэтэ). 18.00— «Время». **КПСС-эй XXV съезд дээрэ.** 19.00 — «А ну-ка, девушки!» (үнгэтэ).

Улаан-Үдэ. 20.30 — «Бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ илагшад».

«Орбита». 21.00 — **КПСС-эй XXV съездын хүдэлмэри тухай мэдээсэл** (үнгэтэ). 21.30 — Ф. Шубертын полонезүүд (үнгэтэ). 21.45 — «Главный день жизни» — баримтата фильм (үнгэтэ). 22.45 — «Фантазия» — уран һайханай фильм (үнгэтэ). 24.00 — «Время». **КПСС-эй XXV съезд дээрэ.**

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 18.20 — Телевизионно һонин. 18.40 — «Уласхоорондын шэнжэлэл» (буряадаар). 19.00 — «Экран» гэжэ телевизионно суглуулбари.

«Орбита». 20.30 — Концерт (үнгэтэ). 20.50 — Забһарлалга.

Типография управления по делам издательств, полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР Н-00421. Заказ №